

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Harvatišče Risto:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Št. 12.

Maribor, dne 28. januarja 1910.

Letnik II.

Vera in narodnost.

O razmerju med obema vladajo na levi in na desni krivi pojmi. Dočim liberalci katoličane kleve-
tajo kot brezdomovince, še zopet ti izjavljajo zoper
preveliko povdarjanje narodnostnega načela. Zato ne
bo odveč, da o tem predmetu zopet izpregovorimo
nekaj besed.

Ni treba še-le dokazovati, ker je priznано, ka-
ko je krščanstvo vsak narod branilo zoper nasilje
in krivico. Papeži so bili vedno branitelji domačih
laških rodovin in mest zoper nemški imperij; Irci
so moči za svoj narodni odpor črpali iz katoliških
virov; Poljaki imajo v svojem narodnem boju edino-
le cerkev na svoji strani; sploh je katolištvo naj-
trdnější branik za vsako narodno manjšino, kar vi-
dimo zlasti na Koroškem, kjer bi danes že ne bilo
več niti enega zavednega Slovenca, če ne bi bilo
katoliške duhovščine. Duhovščina je povsod bila in
je nositeljica patriotizma, ker je z ljudstvom. Kjer-
koli se je šlo zoper sovražnega tujca, se je pred do-
mačimi puškami in meči lesketal križ, ki je kazal
četam pot do sovražnikovih vrst: tako so na Span-
skem vrgli Francoze iz dežele, tako so pognali Ti-
rolci Bavarce.

Je pa tudi samoobsebi umevno. Narodne manj-
šine se bore za to, da se v političnem življenju uve-
ljavijo načela pravičnosti in ljubezni: narodne manj-
šine se potegujejo za to, da veljaj v politiki prav-
tista morala, kakor velja za posameznike v zaseb-
nem življenju; narodne manjšine stojijo na stališču,
da dolžnostim odgovarjajo pravice; narodne manj-
šine se upirajo tujcu, ker tujec ne raznaroduje sa-
mo, temveč preje ali pa sporedno ljudstvo demora-
lizuje in kar se tiče posebič slovenskih narodnih
manjšin, nimajo opraviti z Nemci kot Nemci, mar-
več z Nemci kot svobodomiselnici, brezbožneži, lute-
rani in pristaši znane Nietzschejeve morale, ki
smatra Nemce za gosposki narod, druge narode pa
za nezavedno čredo, ki nima nobenih pravic, razun
pravice do življenja, ali pa celo še te ne — kratko,
narodne manjšine v Avstriji hočejo, da ne bodi moč
nad pravico, lampak narobe. In vsa ta načela so
specifično krščanska, katoliška. Narodne manjšine
delajo eminentno v krščanskem duhu in za kršča-
nstvo, ako se z vsemi svojimi silami upirajo vse-
nemštvu.

Zato pa ima tudi katoliško časopisje zavest,
da dela za krščanski program in čisto v njegovem
smislu, ako postavlja narodna vprašanja na tisto

mesto, ki jim gre. Za nas so vprašanja našega na-
rodnega obstoja in razvoja obenem verska vpra-
šanja, vprašanja obstoja in razvoja katoliške misli med
Slovenci, vprašanja napredka verske izobrazbe in
nравne okrepitve našega naroda.

Tega pravca se mi držimo pri naših katoli-
skih organizacijah, kjer opazujemo ravno zadnji čas,
da se pri vzgoji ljudske mladine gleda v prvi vrsti
na vzbujanje verske zavesti. In če se ne motimo,
gre pri naši mladeniški in dekliški organizaciji vse
na to, da se razširi in poglobi verska gorečnost in
ustvari same neizprosne bojevnike zoper liberalizem.
Ta boj pri nas nikakor ni odjenjal! Ostri se orožje,
nevolja ljudstva zoper hlapce francoske misli, zoper
okuževalce slovenske domovine, zoper sovražni-
ke križa narašča in narašča, in bo skipela, in ko bo
vse pripravljeno, bo vsak bojevnik na svojem pro-
storu in vsak do pičice izurjen. Le pridite pogledat
našo krasno kmečko mladino! V njenem srcu sta
dve strasti: ljubezen do Boga in ljudstva in pa ve-
lika sovraštvo do slabega, do gnjilobe, ki jo širi
slovenski liberalizem.

Ta dejstva dovolj jasno govore, da katoli-
Slovenci kakor doslej tudi poslej ne bodo poznali
nobene prizanesljivosti, nobenih kompromisov niti
premirja z liberalizmom! Boj zoper njega je bogo-
ljubno dejanje in sveta dolžnost za vsakogar, ki
ljubi slovensko ljudstvo.

Prijateljem katoliško- narodnega dijaštva.

Minulo je že nekaj mesecev, odkar smo si
ustanovili štajerski pododbor Slovenske dijaške zve-
ze, in živo se še spominjamo, s kakšnim veseljem je
pozdravljala štajerska katoliška javnost malo pe-
ščico dijakov, ki se je združila v pododboru. Po tej
kratki dobi zopet stopamo pred vas in upamo, da ne
brez uspeha.

Brezdvomno je pri nas na štajerskem potrebno
bolj, kakor kje drugje, da si vzgojimo krepko čer-
katoliške inteligence, ki bo brez vsake dobičkaželj-
nosti se postavila v službo slovenskega ljudstva, iz
katerega je izšla.

Zalibog pa se naše vrste niso napredovale,
kakor bi bilo želeli z ozirom na velikansko večino
našega vernega ljudstva.

Se vedno drvi večina našega štajerskega di-
jaštva, pozabivši naukov svojih starišev, pod vpli-

vom brezverskega ozračja po mestih, v liberalni
tabori.

Mladi smo še v tem gibanju; a z vsestransko
pomočjo poštvovalnih prijateljev upamo tudi tukaj
na boljše uspehe. Paralizirati moramo vse one čini-
telje, ki vplivajo slabo na razvoj našega dijaštva, z
vztrajnim delom dijaštva samega in s poštvovalnim
sodelovanjem naših prijateljev. Zasledovati moramo
vse okoliščine, ki iz naše dobre mladine vzgajajo
verske mlačneže, ob enem pa tudi skrbeti za primer-
na sredstva, da utrdimo naše dijaštvo v katoliškem
duhu, ki so ga prinesli seboj v mestne šole.

Kakor vsaka organizacija, potrebuje tudi naša
denarna in primerna izobraževalna sredstva, česar
žalibog ubogi slovenski dijak ne zmore. Zato se ob-
račamo na vas, prijatelji katoliškega narodnega di-
jaštva, s prošnjo, da nam priskočite na pomoč z de-
narnimi podporami, s primernimi knjigami, z revij-
ami itd.

In komur je ležeče na srcu naraščaj naše bo-
doče inteligence, gotovo ne bo flegmatično prezrl te-
ga poziva, ampak bo storil svojo dolžnost v prilog
katoliško-narodnega dijaštva.

Med drugimi je tudi ena glavnih nalog naše
organizacije, da se že v mladosti zamislimo v na-
rodno vprašanje, in opazujemo, na čem naš narod
boleha. Kajti prepričani smo, da je mogoče prave
narodne bojevnike le vzgojiti, ako se jim že v mla-
dosti veepi zanimanje za narodno delo. Le na ta na-
čin nam bo mogoče upati, da dobimo v doglednem
času moči, ki ne bodo narodno delo izvrševali le kot
nekak šport in diletantstvo, ampak premišljeno in
sistematično. Razume se, da kot dijaki ne moremo
doseči velikanskih uspehov; a že dejstvo samo, da se
dijaštvo sploh zanima za narodna vprašanja, je vred-
no, da se gre dijaštvu tudi v tem oziru na roko.

Na drugi strani pa tudi ne smemo oporekati,
da ima ravno slovenski dijak prilike kakor malo-
kdo, spoznavati narodno življenje in poglobiti se v
ljudsko dušo, kar je za ugodno rešitev narodnega
vprašanja nujno potrebno.

Zato se obračamo tudi v tem smislu na prija-
telje katoliškega narodnega dijaštva, da nas tudi tu
podpirajo z denarnimi in izobraževalnimi srečstvi.
Vsak najmanjši dar, ki ga položite tej naši organi-
zaciji na oltar, naj vam utrdi sladko zavest, da ste
vsaj nekoliko pripomogli k vzgoji in napredku nade-
ležno le naše katoliško narodno dijaštvo, ampak vse
zavedno slovensko štajersko ljudstvo. — Pošiljajte

PODLISTEK.

Dve sestri.

(Dalje.)

Toda še živi in mora paziti na vsak korak
svojih ljubljencev.

Toda ondi na divanu je zaspala Milka, dete! Ali
mu bo pripustilo nebo, da bi bil vsaj tej sveto-
valec in podpora?

Protin je pri njem nevačljn, toda pogosten
gost. Glava mu postaja bela. Umreš in ostaviš jih
na tem svetu polnem popačenosti, polnem grenkih
skušnjav!

Tako se ljudje mučijo s skrbmi o stvarih, ka-
terih ni mogoče premeniti, tako bega človeška misel
in tava po nepoznatih poljih, kaznujoč marno sama
sebe.

Na dvor pridrdra lahka, rumeno pobarvana
brička, za dve poskoči gibčnim skokom št'astny.

Varinski vidi skozi okno, kako mu hiti na-
sproti Elenka, kako ga veselo pozdravlja. Nevoljno
nasloni glavo na divanovo blazino.

— Tako dolgo vas ni bilo tu, gospod odvetnik,
pravi Elenka, pri kateri so se preminjati čuti lik
sence oblakov, drvečih vse pod nebom. — Ana ima
že pet strani popisanih v svojem dn vniku! Vaš ka-
narček ne živi več, dostavi bolj tiho; na vrhu ima
grobek in deščico z napisom: „Ubožec Zlatoglav-
ček.“ Pripravila sem za vas nageljčke, a ker vas
ni bilo dolgo k meni, so se posušili!

Št'astnega tudi drugi domači prijazno pozdrav-
ljajo in vedejo na vrt pod stari oreh.

— Zopet gre nova burka Važeckega po mestu
od ust do ust! de, vsedši se okolu velike, okrogle
mize pod orehom.

— Kaj pa je zopet naredil?, vpraša stari go-
spod. Ana ni bila prisotna.

— Znano vam je, da gospod baron nikoli ne
plača davkov brez eksekucije. [Nedavno pripetil se
mu je zopet tak obisk. „K topovom, zaklenite vrata,
nabasajte hakovnice, helebarde in sulice v roke!“,
kriči baron jeklenim glasom, sam opaše turško sab-
ljo in na plešo dene staroogrski kalpak. Družina se
zbere, k strelnim luknjam vleče stare možnarje, žen-
ske prihrume iz soban, oborožene s helebardami in
muzealnimi sulicami. „Kričajte Eljen!“, veli baron
in ustrelji šestkrat iz revolverja v vzduh. [To je mo-
ra! biti peklenski lomož; čudim se, da ga niste čuli
preko reke. „Nabijaj!“, vpije Važecki. „Odprite vr-
ta!“ Vrata se qipro in eksekutor s sodnikom in ce-
niteljem stoji pred oboroženo četo. Najprej pobegne
eksekutor, za njim sodnik i s ciniteljem! Leteli so
lik krogle, dokler se ne ustavijo pri sami reki. Na
grajskem obzidju, visoko gori nad baronom in sta-
novanjem, pomoli se v tem trenutku bela zastava z
grbom Važeckih. „Ura, zmaga!“, kriči on, za njim
pa posli. Na to pošlje bričko za sovražnikom. Slugi
nalože vso komisijo na bričko in jo peljejo slovesno
na grad. Topiče so bili že pospravili, družina je dr-
žala vence in šopke ter obsipala z njimi te tri od-
poslance. Drugi dan pošlje blagajnika v mesto z
vsemi zaostalimi davki!

Stari gospod smejal se je do srca. Vedel je
več takih dogodbic o sosedu.

Baron Važecki je bival na drugem bregu reke,
pod samim navršjem, na katerem so stale razvaline
grajlu, nekdanj last njegovih prednikov.

Rodbina Važeckih je bila stara in nekdanj bis-
lama v kleželi. Zapustila je mnogo potomcev do da-
našnjih dni, toda njih slave nikdo ni obnovil več.
Ferdinard Važecki je bil poslednji potomec prasta-
rega rodu. Na skrcenem posestvu Jedlinskem živel
je kakor čudak. Včasih cele mesece ni hodil z doma,
pri skromnem kosilu pil je vodo, gostov ni vspreje-
mal, bratil se ni z nikomur.

Ko je postal dobre volje, vzel je nekaj tisoča-
kov, vpregel v bričko štiri vrance ter hitel skozi
vrata med grmenjem topov in pokanjem topičev in
krikom svojih poslov!

Rogovolil je potem v mestu, ali je pa zašel
drugam. Cele tedne je uganjal burke, postopaje je
napajal s šampanjcem, sprl se z vsakim, nakopal
si je dvobojev, s polnimi rokami je trosil denar, ja-
hal je po vratolomnih skalah, gonobil drage konje,
pil je najmočnejše opoje, in vrnivši se domov, ve-
lel je zakleniti vrata in topove potisniti do strešnih
odprtlin. Zastava je izginila iz stolpa in živel je re-
pet kot puščavnik.

Z grada je hodil samo za telom in v mestu se
je prikazal samo v gospodarskih in trgovinskih za-
devah; tedaj je pa obiskaval najceneje beznice, po-
sedaval je med zamazanimi volnarji, govoril je z
njimi prav pametno, pogajal se, kupoval, prodajal
razumno, a pri vsem tem brez kakke umazane do-
bičkarije.

Bil je to buren, strasten značaj. Govorili so o
njem različno.

Nekateri so ga smatrali za popolnega norca,
drugi, mirnejši, so dejali, da je pameten človek, sa-
mo da ga včasih „luna trka.“

Bili so tudi taki, ki so čislali njegovo hrepe-

naj se naslavlja: med. Ludvik Kramberger, Gradec, Morellenfeldgasse 5, III.

Za štajerski polodbor Slovenske dijaške zveze:

Ludvik Kramberger, tč. predsednik.

Janko Koser, tč. tajnik.

Štajerski deželni zbor.

Seji dne 26. in 27. t. m. sta bili zelo zanimivi. Nemška večina in njeni vodje so se pokazali v prav čudni luči. V sredo je hotel izzivati deželni odbornik Stallner slovenske poslance s tem, da jih je žalil. Poslanci S. K. Z. in socialni demokrati so se pritožili, da je večina uvedla volitve v deželno komisijo za pridolninski davek, ne da bi bila poprej obvestila manjšino. V sled teh pritožb je deželni odbornik Stallner, ki je stal blizu klopi slovenskih poslancev, rekel do cela glasno poslancu Orniku: „Naj pa črtajo imena naših kandidatov in napišejo druge, ako znajo pisati.“ Te besede je slišalo nekaj poslancev, ki so takoj obvestili svoje tovariše o nesramnem postopanju deželnega odbornika Stallnerja. Dr. Jankovič se oglasi k besedi in v najkrepkejših in jako ostrih besedah javi zbornici Stallnerjeve besede. Poslanec dr. Jankovič ožigosa to postopanje deželnega odbornika kot največjo nesramnost in impertinenco; proti takemu izzivanju se slovenski poslanci odločno zavračajo. Besede so padle kakor krop na Stallnerja, ki je rudeč ko rak poslušal očitana slov. poslancev. Cela zbornica je gledala na njega. Nato se je zagovarjal s tresočim glasom, da on ni nameraval nobenega žaliti. Poslanec Ornik če brani Stallnerja in izjavlja, da drugega dela v stavku ni slišal. Nato pa zakliče dr. Negri: „Gospod Ornik vendar dobro ne sliši.“ S tem je bil Stallner pokopan; dokazalo se mu je, da je trdil neresnico.

Dr. Korošec biča večino.

Drugega dne 27. t. m. je prišlo v zbornici do jako zanimivih prizorov pri poročilu glede plač deželnih uradnikov, ki ga je izdelal finančni odsek. Večina si je bila v laseh; nemški poslanci so med seboj tekmovali, kateri bo več predlagal za nemške uradnike, dasiravno so njihovi zastopniki v finančnem odseku glasovali celo proti višji plači ubogih delavcev. Tako početje je presedalo Slovencem in dr. Korošec je s povzdignjenim glasom ožigosal nemško večino. Njegove besede so padale kakor kladivo po buticah nemških poslancev. Očital jim je njihovo malomarnost v odsekih, v katere zahajajo le, kadar je treba nastopiti proti težnjam Slovencev. Zlasti si manjšina ne da dopasti, da v zbornici poslanci stavljajo predloge, proti katerim nastopajo v odsekih; to je prava demagogija.

Večina je bila tako poparjena, da se niti ni ganila. Dr. Korošcu so od vseh strani čestitali na tem vspehu.

Poleg tega je moral dr. Korošec opozoriti deželnega glavarja, da ni dal pravilno na glasovanje raznih predlogov, kar mu je moral glavar priznati. Kaže se vedno bolj, da nastopajo poslanci S. K. Z. spretno in si priborjujejo vedno več ugleda. Dasi jih je malo število, pa jim vendar čisto podleže velika večina.

Občina Godomerici.

Sezidala se je cesta od Sv. Lenarta skozi Sv. Jurij v Slovenskih goricah do Sv. Jakoba. Enako tudi iz Cmurke skozi občino Velka do njene meje. Ti dve cesti je treba zvezati, kar je z ne prevelikimi stroški tudi mogoče. S tem ne bo pomagano samo pre-

bivaleem gori omenjenih občin, temveč tudi bližnjim trgov in mestom, ker bode z omogočenim dovozom živil gotovo tudi tistim ustrezno, ki tožijo o neznosni draginji.

V deželni zbornici je utemeljeval dne 26. januarja t. l. poslanec Roškar svoj predlog, s katerim zahteva deželne in državne podpore za občino Godomerici v ljutomerskem okraju, kakor tudi za druge sosedne občine, katere so bile v teku leta 1909 vsled raznih elementarnih neizgledov oškodovane. V predlogu se zahteva nujna pomoč za vse v ljutomerskem okraju znatno prizadete.

Zvezna cesta od šentjurske okrajne ceste.

Isti poslanec je utemeljeval svoj, že v jeseni, leta 1909 vloženi predlog, s katerim zahteva, naj deželni zbor sklene, da deželni odbor z vsemi sredstvi deluje na to, da se v kratkem času zgradi nova zvezna cesta od šentjurske okrajne ceste skozi občine Malna, Ploderšnica in Velka. To opravičeno zahtevo govornik obširno utemeljuje z mnogimi resničnimi razlogi. Poslanec pravi:

Do zadnjih let so bile lepe in rodne Slovenske gorice, v katerih se prideluje žlahtna vinska kapljica, izborna sadje, kakor tudi vsi drugi, za življenje ljudi in živali potrebni pridelki skoraj povsod brez dobrih cest, ker občine niso bile v stanju, si jih zgraditi, okrajni zastopi pa v tem niso storili povsod svojih dolžnosti. V zadnjem času se je v tem oziru mnogo na boljše obrnilo.

Nadalje je utemeljeval navedel, da je ves za zgradbo te ceste potrebn material, to je kamen in prodec v bližini, delavskih moči in voznikov pa v kraju samem dovolj na razpolago. Končno je povedal, da sta okraja Sv. Lenart in Cmurke že storila potrebne sklepe za izvršitev prepotrebne ceste, in da se najbrž tudi mariborski okraj ne bo branil, ker mu njegove ugodne finančne razmere z lahkoto to omogočujejo.

Deželna bolnišnica v Gradcu.

Dne 26. januarja se je vršila seja odseka, ki si je stavil nalogo, da pregleda vse račune in načrte za stavbo nove velikanske bolnišnice v St. Lenartu pri Gradcu. Od Slovencev sta v tem odseku dr. Korošec in dr. Jankovič. Referat je imel poslanec Foest, ki se je v svojem sila otsežnem, 58 pol obsegačem poročilu trdil dokazati, da je prekoračenje izdatkov popolnoma utemeljeno v dejstvu, da so se v zadnjih letih mezde delavcev in cene za material znatno povišale, in ker se je več zidalo, kot je bilo spočetka projektirano. Dokazal je nadalje, da krivda zavlačevanja pri zidanju ne zadeva stavbenega vodstva, ampak predstojnike raznih kliničnih oddelkov, ki so se pogosto menjavali in je vsak zase zahteval gotove spremembe na svojem oddelku. Sedaj so projekti in proračuni v redu, tudi vprašanje razsvetljave in kurjave, ki je delalo mnogo težav, je sedaj ugodno rešeno. Končno so se predlogi referenta z nekaterimi spremembami sprejeli.

Škoda v brežiškem okraju.

Dne 21., 22. in 23. decembra je Sava preplavila v mnogih občinah brežiškega okraja polja in travnike in povzročila velikansko škodo. Deloma je površno rodovitno plast voda pobrala, deloma pa je travnike in njive s kamenjem in peskom zasula. Samo v občini Mihalovec se je škoda uradno cenila nad 5000 kron. Vsled tega je dr. Frančišek Jankovič v družbi s Fr. Pišek-om in tovariši dne 26. jan. vložil predlog, da se potem deželnega odbora skrbi

rinski!, ako se je pojavil zamotani referat, zagone-ten slučaj, povsodi in vselej so našli Varinskega, kateremu je bilo delo — življenje.

Toda tudi tu velja: V sredi v zlati skledi, tudi z delom se lahko greši! Presega li ono moči človekove, predčasno uničuje telo, tedaj je tudi delo — greh.

Varinski se je postaral z delom prežgodač. Se le bolezen ga je pregnala od pogubnega svojega delovanja.

Odtodi so prihajali njegovi suhoparni, zastareli nazori, in velik, svetel njegov razum so le redko obsevali žarki duševnega, srčnega življenja.

Pozneje se je približala i Ana hitrim korakom k družbi. Vojteh jo pozdravi s poklonom, ona lahno pokima z glavo in sede za mizo.

Vše se je večerilo, in po ozki Jedlinski dolini zapihljaj čutiljivo hladan vetrič, ko oče in mati odideta v hišo.

Obe sestri greste s Štastnym na sprehod. — Hodili so okoli hiše po peščenih vrtnih stezah. Na dvoru sta rezgetala uprežena konja Štastnega in sta nestrpno bila s podkvami ob kameneni dvorni tlak.

Štastny je govoril sedaj z desno soseljino nimfo Eleno, zdaj zopet z levo, zakleto princezino, kakor je nekoč nazival sestro. V njegovi duši rodile so se iskrene simpatije do obeh zajedno v enakem stopnjevanju.

— Ve dve se vzajemno spopolnjujeta — reče konečno, — vsaka je popolna za-se, zato zdi se meni tako blaženo v vajini družbi. Okrepim se za suhoparne posle svojega poklica, kakor prebijem nekoliko ur z vama in vajinimi stariši. Mati vajina je

za pravično ocenjevanje nastale škode in za primerno denarno pomoč.

Lovski zakon.

Poslanec Roškar je v seji dne 27. januarja t. l. obširno utemeljil predlog za spremembo lovskega zakona, katerega sta stavila skupno s poslancem dr. Benkovičem.

Povdarjal je ogromno škodo, katero povzroča divjačina ter da dohodki od lova niso v nikakem razmerju s škodo, katero napravi. Navadno ima en sam posestnik več škode, kakor cela občina dobička. Lovski zakon se mora tako spremeniti, da se bode vsaka škoda, storjena po divjačini, povrnila, ali pa da sme vsakdo sam varovati svoje pridelke s tem, da uniči škodljivce.

O sporu med celjsko mestno in okoliško občino

radi sveta pri sv. Maksimilijanu se je dne 27. t. m. razpravljalo v občinskem odseku deželnega zbora. Poročal je poslanec Langer z Mute; podpiral ga je deželni odbornik pl. Feyrer. Poslanec dr. Benkovič je v daljšem in temeljitem govoru ovrget vse razloge deželnega odbora ter poročevalca in z vsb v nemo branil avtonomijo okolice. Predlagal je, naj se prične nove obravnave in naj se dopolnijo poizvedbe ter v to svrhu zahteva odloži. Nekateri nemški nacionalci so pred glasovanjem odšli, ker so se bali neugodnega izida in so na ta način preprečili sklepanje. Deбата v odseku še ni sklenjena.

Politični pregled.

Politična razmišljanja.

Parlamentarne počitnice avstrijskega državnega zbora so minule. Včeraj je imel odsek proti draginji zopet sejo. In že prihajajo zopet najrazličnejše vesti v javnost. Preosnova ministrstva, pred katero gotovi krogi trepetejo, kakor da bi bila to zanje najnovejša šiba božja, drugi jo pa zopet z vso odločnostjo zahtevajo, zopet stopa v ospredje.

V prvi polovici februarja bomo dobili nove ministre, tako zatrjujejo nekateri vodilni politiki, in sicer bo to ministrstvo sestavljeno iz uradnikov in nekaterih parlamentarcev, ter bo le provizorično. V tako kratkem času baron Bienerth namreč ne more dovršiti pogajanj s raznimi strankami glede natanko določenega delavnega programa in zato ne more sestaviti parlamentarnega ministrstva. Tudi položaj v češki deželni hiši, kjer še ni prišlo do sporazumljenja, onemogočuje parlamentarno ministrstvo. Kakor kaže, se bo zgodilo pač to, kar je večina Slov. Unije tudi zahtevala: dobili bomo uradniško ministrstvo. Kakor hitro pa zaslišijo nemško-nacionalni poslanci in listi besedo: rekonstrukcija kabineta, pa jim njihova fantazija že tudi naslika samega peklenščka, to je: Jugoslovan-minister.

Posebno naši vročekrvni alpski nacionalci kar zbesnijo in napovedujejo vladi boj. Svetujemo jim, naj se tolažijo z našo lepo pesmico: „Temu treba se privaditi“, sprva sicer težko gre.“ Mi smo tu, sinovi velike Germanije, in treba bo pričeti z nami računati.

Sedaj šumi skozi častniarski gozd vest, da bo poklican v novo ministrstvo višji uradnik Hrvat kakor minister brez portfelja, ki bo pa posebno moral skrbeti za Dalmacijo. Hitro za to vestjo pa donijo že tudi gromoviti protesti.

Neprijaznost nemških nacionalcev pa morajo občutiti tudi krščanski socialci, ker baje stiskajo za

pravi angelj, v njej vidi človek ideal matere in so-proge. Pri vaji je zopet občudovati nedolžno življenje mladosti! To vama napoveduje krasno, srečno bodočnost! To je tolažilno, osrečevalno za nas, ki vidmo dan za dnevom pojave človeške bede in pa skaženost!

Iz prsij mladega moža otme se globok vzdih, ko je čuteče izpregovoril zadnje besede.

Elena se zamisli, a ne črne niti besedica, ogrinjačo potegne do podbradka.

Hlad preleti njez vrat. Morda je zakrivil to večerni vetrič?

Ana koraka na strani prijatelja in znanca iz-za otroških let. Kot pravnik obiskoval je Vojteh njih dom vsake počitnice.

Vsi trije se zamislijo.

Vojtehu je imponovala Ana še s svojim raz-umom.

Elena je imela čisto porudečini lici. Bog ve zakaj, — ogrtača ji je vibrala po plečih. Rožnato ji je obsevala večerna zarija prelepo krasoto obličja.

Štastny zopet prvi spregovori ter vpraša Ano:

— Nu, kaj je z dnevnikom?

— Ubogala sem vas, toda kakšna glupost je to. Sram me je, te vrstice kazati tujim očem, tuje-mu razumu.

— Ne verjemite, ne verjemite, Vojteh — gospod odvetnik, meni je prečitala nekoliko strani iz dnevnika. Popolen pisatelj, vzoren pesnik je ta bistra sestra moja. Kot neumna goska zdelo se mi je, da stojim pred njo! Da, celo nekaj zavisti je se rojilo v meni. Pokaži svoj sešitek, pokaži!, in že ji je hotela seči v žep.

(Dalje prihodnjik.)

kulisami Jugoslovanom roko. Težko je res za liberalne Nemce, ko vidijo povsod strahove, ki jih hočejo prepoditi iz udobnih vladnih sedežev, a pomagati se ne da. Naučijo naj se vsaj v nekaterih za obstoj države tako velepomembnih stvarih trezno misliti, pa bo šlo. Ker da bi oni s svojim krikom naš naravni razvoj zabranili, je pač nemogoče.

Ako nas znamenja ne vara, se bodo pri nas razmere ugodno razmotale in bo napočila v našem javnem življenju doba marljivega in živahnega dela. Deželni zbori vseh kronovin, razun Češke, že dolgo delujejo in so rešili že mnogo gospodarskih in socialnih zadev. Tudi o deželnem zboru kraljevine Češke gojimo trdno prepričanje, da poskusi vzbuditi ga k pozitivnemu delu, ne bodo zaman. In politično obnebo nad krasno grško palačo ob Francovem ringu na Dunaju se tudi jasni. Diagnoza, ki jo je predlagal Slovenski klub, je bila, ako prav vse avsploje ne motijo, prava. Zaupajmo našim dalekovidnim voditeljem, da bodo orjaški boj srečno izbojevali.

Na Ogrskem se zmede nekam sumljivo razmotujejo. Ogrski parlament sedaj zboruje in grof Khuen se mu je predstavil s svojimi kolegi. V njegovem programnem govoru, ki je bil precej brez vsebine in jedra, je bil važen odstavek, v katerem se je izjavil proti pluralni volilni pravici in za splošno, a tako, ki bo tudi v bodoče ohranila zgodovinsko mažarsko nacionalno državo. V zadnjih treh dneh se pa debatira v ogrski zbornici o nezaupnici novi vladi. Ako ravno posamezne stranke ne prijemljejo Khuena ravno z rokami, vendar ni čuti nikjer kakšnega posebnega viharja. Justh nastopa še najbolj odločno proti Khuenu. O Kossuthu se pa splošno sodi, da bi takoj prestopil k vladi, kjer se da udobno živeti, ako bi se ne bal, da mu odvzame radikalni Justh ves prestiž v ljudstvu. Khuen sam pa ustanavlja novo stranko, ki bi naj bila silno demokratična in liberalna. Sumljivo pa je, da hočejo postati glavni stebri te nove skupine možje, pri katerih ni nihče slutil kakih demokratičnih teženj: grof Khuen sam je vladal na Hrvaškem 20 let z volilnim redom, ki je radi malega števila volilnih opravičencev, od katerih so večinoma vsi odvisni od vlade, prava specialiteta te vrste. Tistaj je nasprotnik vsake volilne reforme; Andrassy pa duševni oče zloglasnega načrta za volilno reformo. S to stranko hoče Khuen stopiti v volilni boj in premagati Justha in Kossutha.

To početje je nekam sumljivo. Zdi se, kakor da bi gospodujoča klika hotela vzbuditi nove strankarske boje in na ta način potisniti v kot vprašanje volilne reforme.

To bi bilo najbolj po volji sedanjim mogotcem, ki vedno sanjajo o svobodni mažarski državi, a ne pomislijo, da oni ne tvorijo države, ampak imajo vedno nemažarske narodnosti.

Ti politični Don Kišoti tudi ne pomislijo, da so prepeljali deželo, ki bi lahko bila žitnica pol Evrope, na rob gospodarskega propada, in da izgajajo leto za leto tisoče ljudstva v Ameriko. Neka neverjetna zaslepljenost jim brani, da bi videli kaj drugega, kakor svobodno državo. Zato pa ne rabijo volilne reforme. Zadnja poročila že namigujejo, da je volilna preosnova izbrisana iz delavnega programa prihodnjih let.

Ako se tudi naša domnevanja mogoče radi odpora merodajnih krogov ne bodo uresničila, je gotovo, da sedanji vodilni ogrski politiki niso ljudje, ki bi jih sprejeli s simpatijami in jim zaupali. Težko nam je, ko vidimo, kako se naši bratje Hrvati ponujajo, da bi pomagali rešiti potapljačo se baroko mažarske oholosti in zahrbtnosti.

Tako je naša notranja politika kaleidoskop, ki kaže vedno nove in mnogovrstne slike. A tudi o zunanji politiki, o kateri se že dalje časa ni skoro nič slišalo, se je začelo tiho in negotovo šepetanje. Sliši se o zbližanju med Avstrijo in Rusijo, ter o bližnjem odstopu grofa Ahrenthala. Gotovega se ne ve še nič. Vsa igra je še preveč zakulisna in le tupa tam pride kakšna vest v javnost, a še to bolj radi poskušnje, da aranžerji spoznajo javno mnenje, a nekaj se plete, to je gotovo. Čas bi tudi že bil, da se Avstrija otrese pretesnega obzema Nemčije in da izgine napetost med nami in Rusijo.

Mažarska invazija v Bosno in Hercegovino.

Našim bratom Hrvatom v Bosni in Hercegovini prete resne nevarnosti. Izseljevanje mosleminov v Malo Azijo, ki se je pričelo ob aneksiji, poplirajo na eni strani solunske banke, ki delajo pri tem lepe dobičke, na drugi strani pa mažarska poljedelska banka, ki na ta način lahko nakupuje zemljišča, na katerih potem naseljuje Mažare.

Hrvaški listi poročajo tudi, da je te dni izdala neka ugledna pisarna v Banjaluki razglas, v katerem naznanja, da kupi vsako zemljišče v okrajih Banjaluka, Gradiška in Prnjavor, in obeta mesečarjem lepe provizije. Kakor se je zvedelo na dobro poučenem mestu, stoji za to pisarno mažarsko društvo, kojega namen je naseljevati Mažare v Bosni in Hercegovini.

To je popolnoma verjetno, ker se izseljeniško gibanje, ki je prvotno nastalo iz verskih in političnih nagibov, sedaj ga pa umetno goje razni spekulantje, med turškimi ljudstvom vedno bolj širi. Pri teh izseljenicah seveda ne moramo računati s kakim

patriotičnim čutom. Njim je pač glavno, da spravijo posestvo v denar.

Drugače pa stoji razmere za Hrvate. Njim ne more biti vse eno, kakšne nove sosede dobe. Zato opozarjajo v svojih listih javnost na nevarnost, ki jim preti od Mažarov, ki hočejo sistematično kupiti vsa turška posestva. Mažari smatrajo novi kronovini za integralen del ogrske države in hočejo z naseljevanjem svojih ljudi pripraviti pot priklapljenju teh dveh provinc k svoji kraljevini. Pozivljejo tudi denarne zavode, naj skrbijo, da pridejo posestva, ki se nameravajo prodati, v hrvaške roke. To je popolnoma umestno in pa potrebno. Ako se hočejo moslemini za vsako ceno izseliti in zapustiti svojo rodno grudo, tedaj morajo Hrvati gledati na to, da ta zemlja ne pride v tuje roke.

Mislimo tudi, da bi bilo dobro, v slučajih, ko Hrvatje v Bosni in Hercegovini ne morejo kupiti kakih posestev, vzbuditi zanimanje bratov v Hrvaški, Slavoniji in Dalmaciji, da bi se ti naselili v anektiranih deželah, mesto da se izseljujejo v Ameriko. Na vsak način morajo Hrvati z vsemi sredstvi paralizirati mažarske nakane in prekrizati njihove račune.

Somišljeniki, agitirajte za „Stražo“.
Skrbite, da dobite kar največ naročnikov. Zahtevajte odločno po vseh gostilnah „Stražo“. Posnemajte v tem oziru naše nasprotnike.

Iz Nemčije.

Dobili smo vlezanimivo pismo iz nemških premogokopnih krajev. Poslal ga nam je naš ozi rojak od Sv. Jakoba v Slov. goricah, ki biva sedaj na Westfalskem. Pismo priobčujemo dobesedno in se glasi:

„Slavno uredništvo!

Spominjam se še prav dobro, ko ste objavili svoj čas pismo slovenskega delavca, ki zahteva od domačega župniškega urada v strašno pokvarjeni nemščini krstni list. Omenim naj nekaj vzrokov, da naši delavci pišejo raje nemški nego slovenski, ako ravno ne znajo.

Ti delavci prvič nimajo nikakega pojma o narodnih stvareh, o tem sem se že sam nešteto krat prepričal. Poznam pa še druge vzroke. Tu so med samimi tridimi Nemci in jih je sram priznati iz neke trdoglave ošabnosti, da so Slovenci. Ako jih kdo vpraša, kaj da so, prav ponosno odgovore: Oesterreicher! A povedati, da so Slovenci, si ne upajo. Gledam jih včasih, ko pišejo domov in vedno vidim, da pišejo v slabi nemščini. Ako jih vprašam, zakaj to, mi odgovorijo, da drugače domači pisma ne dobe v roke.

Da bi pisma z samoslovenskim naslovom ne dobili domači v roko, ta je pa že slepa. Jaz pišem kot zaveden Slovenec naslove vedno slovenski na pismih, klopislicah, nakaznicah in drugih poštnih pošiljativah. Pa še vedno je vse prav v redu prišlo v roke domačim. To se zdi tukajšnjim rojakom pravi čudež.

Ali ne le iz nekega nezdravega ponosa ima naše slovensko ljudstvo toliko pretiranega respektja pred nemščino, ampak radi slabih vzgledov naše inteligence. V začetku so namreč tovariši pisali domov na razne urade, odvetnike itd. samoslovenski, a v odgovor so pa dobili — samonemške dopise. Zdaj so si mislili: če se naša gospoda, naša inteligenca sramuje pisati v slovenščini, stori to gotovo, ker je slovenščina le za priprotega človeka, nemščina je pa bolj — nobel! Račli te blažene prednosti mora naš mili jezik potem pa trpeti.

Navedem samo kričeč slučaj. Neki tovariš je imel opraviti doma v Kozjem radi neke zadeve s tamošnjim odvetnikom. Pisal sem v njegovem imenu ter napravil samoslovenski naslov. Pismo je prišlo v pravem času v odvetnikove roke. Pričakoval sem od odvetnika, da bo imel vsaj toliko narodnega ponosa in zavesti, da bo napravil pri odgovoru slovenski naslov. Motil sem se. Bil je samonemški.

Delavci so potem dejali: Zakaj pa bi mi slovenski pisali, ako naša gospoda in inteligenca tako dela. In takih slučajev je tu vse polno. Ako pa kdo radi teh slabih vzgledov, prime inteligenco, pa pravijo, da jih napada.

Poglejmo v tem oziru Nemce. Kje oni katerikrat pišejo ali vsaj pripišejo kaka imena v slovenščini? Nikdar!

Torej, slovenska inteligenca, bodi bolj narodna, ter daj nam priprostim delavcem lep zgled narodne zavednosti in poštenosti!

Mi nimamo drugega pripomniti k temu pismu priprostege delavca iz tujine, kakor to, da naj si ga vzamejo naši takozvani „inteligenti“ tudi res k sreči! (Op. ured.)

Raznoterosti.

Solski vrtec ali zavetišča za učence po dnevu.
Z ozirom na naš članek: „Pogubljivi simptomi med celjsko šolsko mladino“, smo dobili iz Celja od ugledne strani naslednje zanimive vrstice: — Veliko je

otrok v mestu in okolici, katerih starši se v tovarnah ali drugače na delu ves dan. Otroci so prepuščeni popolnoma samim sebi. Zato se pa lahko potepajo, beračijo in krađejo po dnevu, dočim se za šolo ne brigajo in se ne učijo nikoli. Za take reveže bi bila velika dobrota, ako bi imeli po dnevu hišo ali zavod, kjer bi pod nadzorstvom izdelovali svoje šolske naloge, se učili, igrali ter vadili lepega obnašanja in vzgajali v pridne, pošteme ljudi. Zvečer pa bi šli k staršem na dom, katere bi razveseljevali s svojim lepim vedenjem in napredovanjem v šoli. Popolnoma revni učenci bi morali biti seveda v takih zavetiščih brezplačno, za večino pa bi starši prav radi kaj plačevali. Društva za varstvo in oskrbovanje otrok čakajo v tem oziru velike naloge. Občinstvo pa bodi s temi vrsticami opozorjeno na važnost teh društva in na njihov delokrog!

„Marburger Zeitung“ je jako vzlovoljena vsled znanega Verstovšekovega predloga za delitev deželnega šolskega sveta. Ni ji prav, da je ta predlog bil odkazan šolskemu odseku, moral bi se odkloniti a limine. Vsled tega zmerja tiste nemške poslance, ki so glasovali za odkazanje, in celo hajska radgonsko prebivalstvo proti nemškemu županu. Njena nevolja pa ima vir v bojazni za nemške in utrakvistične šole na Spodnjem Stajerskem. Da, da, objektivnega in stvarnega nadzorstva se boje tisti ljudje, katerim ni za pravo odgojo otrok in za njihovo resnično izobrazbo, ampak za nasilno germanizacijo in dostredno poneumnjevanje.

Na polju šolstva nimajo, kakor sodi častivredni „Narodni Dnevnik“, poslanci Slov. kmečke zveze nobenega sposobnega moža za naučni odsek deželnega zbora v Gradcu. Tudi Robič ne sodi več na to mesto, ker je baje na polju šolstva zadnjih 10 let tujec. Kajpada bo na to mesto sodil dr. Kukovec, ki se je na šolskem polju udomačil z znanim svojim geslom: več nemščine!

Za obmejne Slovence je na gostiji Jak. Sinka in Micke Korošceve v Biserjanah se darovalo 10 kron.

Svarilo pred izseljevanjem v Brazilijo. Od uradne strani prihaja informacija, da vzlio vsem svarilom izseljevanje v Brazilijo od leta 1908, vedno narašča. Zato se vnovič svari naše ljudstvo pred izseljevanjem v braziljske države, ker se dajejo ljudje zavajati od brezvestnih agentov. Le redki so izseljenci, ki dobivajo zadostnega zaslužka, in mnogo teh izseljeniških rodbin zapada največji bedi, ker se je gospodarska kriza, nastavša leta 1908, še poostрила. Državne oblasti so obnemogle sprčo velikega navela izseljencev. V nekaterih kolonijah je položaj izseljencev naravnost obupen. V nekaterih kolonijah je podnebje zdravju skrajno škodljivo, v nekaterih so hčere kolonistov izpostavljene največjim nevarnostim v npravstvenem pogledu. V državi Minas Gereas n. pr. so razmere take, da so v minolem letu tja došli avstrijski izseljenci kar ostavili vse svoje imetje, in so bili veseli, da so mogli sploh zapustiti naselbino. Malo bolje je v drugih državah. Na gradbi železnic se z izseljenci jako grdo postopa, oskrba je zelo pomanjkljiva. Na podlagi vseh teh dejstev se svari od uradne strani pred izseljevanjem v Brazilijo ob sedanjih tamošnjih razmerah.

Slovenskim lovcom. V drugi polovici tekočega meseca izide prva številka slovenskega lovskega lista „Lovec.“ List bo izhajal po enkrat na mesec in bo stal 6 K za celo leto. Člani slovenskega lovskega društva ga bodo dobivali brezplačno. List je namenjen lovcom vseh slovenskih pokrajin. Slovensko lovsko društvo, ki se je odločilo izdajati list, in tako zapreti široko vrzel v našem strokovnem slovstvu, bi rado prvo številko svojega glasila poslalo vsem slovenskim lovcom na ogled, toda naslovi njih mu žal niso na razpolago. Društvu ne preostaja druge poti, kot obrniti se potom časnikarstva na vse, ki se zanimajo za list z vljudno prošnjo, sporočiti društvu svoj naslov, da se jim list pošlje na ogled. — Naj tedaj vsak lovec, ki čita te vrstice, sporoči na navadni dopisnici svoj naslov Slovenskemu lovskemu društvu v Ljubljani.

Zvezda repatica. Od vseh strani nam dohajajo poročila o zvezdi repatici, ki jo je bilo videti v nedeljo 23. t. m. na zahodnem nebu. Na Strmecu, v Lembahu, v Skalah in še v mnogih drugih krajih so jo videli. Ta zvezda repatica pa ni repatica Halley, ki je napovedana za 18. maja, ampak jo je našel pred kratkim profesor Drake, astronom v Johannesburgu (Transvaal) in jo imenoval „Komet 1910a.“

Nova električna centrala na Stajerskem. Stavbeno podjetje Buß et Kie v Bazlu in Gradcu ima v zvezi z Leobersdorfsko strojno tovarniško akcijsko družbo in industrijcem Scherbaumom v Mariboru koncesijo za izrabljanje vodnih sil Drave pri postaji Fala. Koncesija sloni na podlagi že pred leti izdelanega načrta. Prvoimenovana tvrdka je pa sedaj preuredila načrt in ga vložila v vodopravno potrdilo. Bistvo novega načrta je velika premakljiva zatvornica. Potom akumulacije naj bi se v kratkih presledkih nabralo veliko vodne moči. Železniško ministrstvo je temu vodnemu načrtu, kakor poročajo, naklonjeno. Po tem projektu se bo dobivalo stalne vodne moči za 25.000 konjskih sil, tako, da bo ta centrala v stanu, zalagati mnogo sosednjih občin in industrijskih naprav z lučjo in obratno močjo.

Občinske volitve v Št. Ilju v Slov. goricah.

Gotovo še ni videl Št. Ilj v Slov. goricah, naša severna obmejna najbolj ogrožena narodna postojanka, tako črnega volilnega boja, kakor se je bil večeraj, 27. t. m. Proti mogočnemu brezobzirnemu nasprotniku, ki uporablja terorizem in nasilstva na eni, denar na drugi strani, je boj malaga slovenskega naroda, ki nima ogromnih denarnih sredstev, ampak samo pošteno narodno zavest, težak. Najprvo moramo pohvaliti vrlo držanje naših šentiljev. Vsi kakor en mož so prišli. Niso se ustrašili terorizma in ne hude zime. Prišli so zavedni fantje, krepki možje in sivi stareci, da varujejo ročno grudo proti nenasiljivemu sovražniku. Ako izid ni tak, kakor bi bil želeli, je mnogo vzrokov. Nemci so delali z vsemi sredstvi, in število tisočakov, ki so jih razmetali za volitve, je veliko. Proti nam se je pa tudi zvezalo vse. Se erar je priskočil s svojimi 18 vin. davka Nemcem na pomoč. Južna železnica pa, ki ima v prvem razredu odločujoč glas, je zopet mikrat pokazala, koliko veljalo njene trditve o objektivnosti in nepristranosti: volila je Nemce. Važen vzrok, da si nismo priborili večine v občinskem odboru, je tudi nemila usoda. Ako bi ne bili časi prerenski, bi človek postal sentimentalen, ko bi se spomnil na znani reki: „Slovenec nima sreče.“

Volitve so se pričele ob 8. uri zjutraj in že takrat je bilo živahno. Prihajali so volilci. Naši ponosno in samozavestno s slovenskimi trobojnicami in sv. križem na čelu. Vedeli so, da grede za pošteno stvar v boj. V tretjem razredu smo zmagali s sijajno večino 30 glasov. Burno navdušenje je prešinilo naše ljudi, ko so slišali rezultat. 4 odborniki so bili že priborjeni. Ob 1/3. uri popoldne je bil znan izid v drugem razredu. Dva naša kandidata sta dobila po 15 glasov in sta bila izvoljena, ker so dobili Nemci le po 14 glasov. Potrebno je bilo tedaj žrebanje med dvema našima in dvema nasprotnikom. Tu nam je pokazal slučaj svoje sovražno lice. Izžrebana sta bila oba Nemca, in da je nesreča popolna, ravno najhujša nasprotnika Fraib in Fischereder. V prvem razredu je, kakor že omenjeno, radi brezprimerne postopanja Južne železnice, zmagala na vsej črti nemška lista. Tako ima vsaka stranka po 6 odbornikov.

Naši so bili pričetkoma radi takega izida nekoliko pobiti, a so se kmalu ojunčili.

Radi silnega terorizma od strani Nemcev in njihovega podkupovanja so vložili proti volitvam protest. Ker mora biti ugodeno, so naši prepričani in sigurni, da bodo v prihodnjem boju zmagali. Le krepko na delo! Št. Ilj mora ostati naš! Hvala zavednim voditeljem in požrtvovalnim agitatorjem! Vrlo slovensko ljudstvo na severni, od tujca tako srdito napadani točki našega ozemlja naj živi!

Zahtevajte v gostilnah katoliško, narodne liste: Straža, Slov. Gospodar, Naš Dom, Slovenec!

Štajersko.

Mariborske novice.

Maribor. Srebrno poroko praznuje dne 30. t. m. g. Ivan Poseb, poštni uslužbenec, s svojo soprogo Terezijo Poseb. Rodbina g. Poseba je znana kot narodna in vrlo rodovna, ki zastavlja vedno svoje moči pri raznih prireditvah.

Slovensko gledališče v Mariboru vprižori 2. svečana igra „On in njegova sestra“. Pri tej predstavi sodelujeta v glavnih ulogah člana deželnega gledališča v Ljubljani g. Povhe in gđ. Thalerjeva. „On in njegova sestra“ je burka s petjem v 4 slikah (dejanjih) in za predpust kakor nalašč. Posebno opozarjamo občinstvo na tretjo sliko, kjer se bo igralo celo v dvorani med občinstvom in na galeriji, na odru bo pa vse narobe. — Pričetek točno ob 1/8. uri.

Mariborski „Orel“ naznanja svojim članom, da se vrši odhodnica njegovega načelnika brata Šška v ponedeljek 31. t. m. ob 9. uri zvečer v Narodnem domu. Želeti je, da se je udje polnoštevilno udeležijo.

Janičari v Studencih Studenci! Minolo soboto ste videli, v kakšne janičarje prevstvarja nemška šola vaše slovenske otroke. Tistih 30—40 za nemščino podkupljenih teroristov, ki so pri zglaševanju starišev za slovensko šolo stariše odganjali, kleli, rotili, pljuvali na nje, kdo so ti? V nemški šoli pokvarjeni, za nemštvo vzgojeni sinovi slovenskih starišev so! V soboto ste videli nasledke nemške šole v Studencih! V soboto ste videli, kako se na tej šoli otroci vzgojujejo, videli ste nemško omiko! V soboto ste videli razposajenost in razdivjanost nemškutarjev in Nemcev v Studencih! V soboto so v polni meri pokazali nemškutarji, nemški nacionalci in socialdemokrati, da je res tisti grdi hudič v njih in samo v njih, katerega je socialdemokrat Glieder za Studence napovedal. Do zdaj nismo vedeli, da so tako hudo od hudiča obsedeni!

Ko bi jih bilo le kaj sram, a sram jih ni, ker so vsled nemške omike v nemški šoli vso sramežljivost že zdavnej izgubili. Tembolj so pa osramočeni in ponižani v naših očeh. Sobota je pokazala, kako potrebna je slovenska katoliška šola v Studencih.

Mislijo, da so Slovencem škodovali. Toda škodovali so si le Nemci in vsi nasprotniki slovenske šole, kakor še

nikdar poprej. S svojo razdivjanostjo kličejo sami po slov. šoli. Slovenski Studenci pa so zdaj tembolj prepričani in navdušeni za slovensko šolo.

Slovenski Studenci, pogumno naprej z zahtevo za slovensko-nemške šole!

Slovenski Studenci! Hvala vam 15 slovenskim starišem, ki ste prodrli skozi vrsto 30 do 40 nemških teroristov in ste se izjavili pred komisijo za slovensko šolo. Slava vam! Pogumno naprej! Slava prvoborilem! Mi pridemo za vami. Nemcev in nemškutarjev se ne bojimo!

Studenci pri Mariboru. Dr. Fr. Jurč, katerega nemštvo je „Straža“ razkrinkala, hodi zdaj baje okoli poparjen, kakor bi ga bil kdo s kropom polil.

Predpust v Studencih. Kdor želi imeti za pustno zabavo kakšno nemškutarsko, socialdemokratsko ali nemško-nacionalno krinko, naj gre v Studence pri Mariboru po njo. Tam jo dobi, ker nemškutarji in tovariši so se je že preveč naveličali in se je že sramujejo, ker vidijo, da jim nič ne pomaga in jih Slovenci vedno in vedno razkrinkajo.

Celjske novice.

Častnik Springer je, kakor se poroča, v kavarni „Union“ ukradel 200 K drobiža iz pušice. Ker je v neki trgovini hotel drobiž menjati, se je s tem izdal, ter spravil v garnizijski zapor.

G. Gradišnik ima že zopet dopust, na šoli pa ni drugega suplenta.

Nemška gimnazija v nevarnosti? Celjski nemški listič se jezi, da je na celjski višji gimnaziji slovenščina kot obligaten predmet za Slovence, in da se pri gimnazijski službi božji poje slovenski. Vseč mu tudi ni, da je slovenska nižja gimnazija nekako združena z višjo, ker se nekega lepega dne ti slovenski razredi lahko priklopijo nemški gimnaziji in tako poslane na utrakvistična. Zato predlaga listič, naj se slovenski razredi popolnoma ločijo od nemške gimnazije ter zanesejo menda nekam v deželo, na višji gimnaziji pa zatre slovenščino in slovensko petje. Z zvijačo bi radi obsodili slovensko gimnazijo na smrt, iz višje pa iztrebili zadnje sledove slovenstva. Dokler nimamo popolne višje slovenske gimnazije v Celju, moramo seveda delati na to, da bo višja gimnazija res utrakvistična.

Ptujske novice.

Občinski svet občine Breg pri Ptuj je sklenil v seji od dne 16. t. m. enoglasno, da se naj poslancu in županu Orngu izreče najtoplejša zahvala za njegov možati nastop v deželnem zboru v prid nove železnice Dunaj—Dalmacija; ob enem se ga naj prosi, da napne vse moči, da se ta-le velevažni načrt čim prej uresniči. Mimogrede bodi omenjeno, da je cel. občina Breg v rokah Ornigove žlahte.

Nepošten varuh. Jožef Zelenko v Krčevini pri Ptuj je ogoljufal svojo varovanko Matildo Kranje za precejšnjo vsoto denarja in potem pobegnil.

Zveza Ptuj—Maribor. Ravnateljstvo južne železnice je obljubilo na prošnjo vseh spodnjestajerskih poslancev, da bode vlak št. 266, ki odhaja zdaj iz Ptuja ob 11 uri 38 min., od 1. majnika naprej že ob 11. uri 17 min., tako, da bo imel direktno zvezo z dunajskim brzovlakom.

Smrt. V Gradcu je umrl go-p. stotnik Karol Mally; ranjki je bival že več let v Ptuj in se je moral radi nesrečne operacije podati v Gradec; operacija se je posrečila, a bolnik je umrl na posledicah.

Polhovke. Radi privoščimo mestnim hlapcem tople polhovke, a da jih je mesto dalo fotografirati s polhovkami na glavi in z bičem v roki zraven vozov za gnojnico, to je že skrajno iziranje. Da, to res smrdi!

Samoumor. Večeraj popoldne se je ustrelila mlada igralka tukajšnjega gledališča. Vzrok je nesrečna ljubezen: ljubimec jo je zapustil. Dvomi se, da bo okrevala.

Nesreča. Nogo si je zlomil na cesti gosp. Andrej Babič, uradnik ptujske pošilnice; istotako tudi gospa Karolina Prosl, soproga stotnika Edvarda Prosl.

Drugi kraji.

Hoče. Vabimo k obnemu zboru kat. kmečkega bralnega društva in gledališki igri. Prireditve se vrši v nedeljo 30. januarja ob 3. uri popoldne pri g. Rojku s sledečim sporedom: 1. Pozdrav; 2. Poročilo odbornikov; 3. Vpisovanje novih udov; 4. Volitev novega odbora; 5. Sprememba pravil; 6. Slučajni predlogi. Po obnem zboru igra „Pri gospodi“. Igrajo hočka d-kleta. Po igri prosta zabava in srečolov. — Somišljeniki, pridite v mnogobrojnem številu!

Gornjigrad. Naš okrajni zastop je v svoji 81-ti glavni skupščini dne 29. p. m. s soglasnim sklepom pokazal, da umeva zastopati pretežno večino prebivalstva, ki stoji v taboru S. K. Z s tem, da je dovolil znesek kron 100— za šentiljski dom. „Bratom ob meji na pomoč prihitite!“, naj bo naše geslo.

Sv. Križ pri Mariboru. Zlato poroko sta obhajala dne 26. prosinca t. l. zakonska Anton in Elizabeta Pajler, p. d. Žunko, oče in mati predsednika tukajšnjega bralnega društva Jakoba Pajler. Od l. 1821. se enaka slovesnost v tukajšnji župni cerkvi ni več vršila. Vrlemu zlatozakonskemu paru naše iskrene čestitke!

Sv. Križ pri Mariboru. Tukajšnje bralno društvo priredi v nedeljo, 6. svečana t. l. popoldne po večernicah v p. d. Pipuševi hiši, Šober št. 8, redni letni občni zbor, na katerega vsopred je razun običajnega poročila društvenega odbora, petje, deklamacija, govor in predstava igre „Čašica kave“. Vstopnina znaša 30 v. K prav mnogoštevilni udeležbi vse ude in prijatelje našega bralnega društva najljubneje vabi

Iz Št. Lovrenca nad Mariborom. Veselica slovenskih društev dne 23. januarja t. l. je sijajno uspela in nadkri-

ljuje vse dosedanje priredbe. Udeležba ogromna, vsa prizvajanja briljantna! Hvala, čast in slava vsem sodelavcem, darovalcem, vznikom, sploh vsem pomočnikom! Sedaj pa zopet urno na delo, da se probudi in vsestransko izobrazijo naše slovensko ljudstvo!

Slovenjgradec. Naša Narodna čitalnica priredi v nedeljo, dne 30. prosinca t. l. v dvorani Narodnega doma v Slovenjgradu veliko predpustno veselico, pri kateri sodeluje godba c. kr. pešpolka št. 17 iz Celovca in katere prireditve bode prva in edina te vrste v Slovenjgradu. — Slavna sosedna društva se uljudno prosi, da se na to, za nas tako važno prireditev blagohotno ozirajo. — Začetek je točno ob 8. uri. Vstopnina 1 K.

Rečica. Prostovoljna požarna bramba na Rečici priredi na pustno nedeljo veselico in tombo o ter uorizori igro dvo-dejanko: „Doktor Vsezel“. — S pobiranjem darov za novo „parno“ brizgalnico se je že pričelo. Bog daj obilo vspeha!

Mozirje. Naše ljudstvo je večinoma odstopilo od celjske bolniške blagajne ter tako pokazalo celjskim posilnemcem hrbet. pristopili so zdaj k graški delavski bolniški blagajni, za katero pobira mesečne prispevke neki Ivan Brezovnik, nekdanji policaj trške občine Mozirje. Prosimo ga, naj nam javno pojasni, kako dolgo še misli stranke opominjati na dopisnicah po izključno „nemšk“. Kje je doslednost? Kako stoji nameravana ustanovitev lastne okrajne bolniške blagajne, o tem naj poročajo in se vzdramijo možje, ki so v to poklicani!

Mozirje. Podučni tečaj, ki ga Slov. kršč. soc. zveza priredi v prostorih g. Vasleta dne 31. januarja in 1. februarja, se začne v ponedeljek ob 9 uri predpoldne. Predavanja bodo mnogovrstna in zanimiva. Može in mladeniči, pridite! Vsi somišljeniki so prijazno povabljeni.

Kokarje. V „Nar. Dnevniku“ št. 11, dne 15. januarja t. l. „Tresku“ podobno brije nek dopisnik neslane šale o g. Anzelmu, ki je baje prestavljen za misijonarja v Ameriko. Vsebinska dopisja jasno priča, da se dopisniku iz osvete sline cedijo po svetlih kronikah, katere bo še sam krvavo rabil in pa mogoče celjski Dnevnik, da si opomore od groznega lanskega poloma, ko je napravil okoli 45.000 K dolga. —

Sv. Jurij ob juž. žel. Prihodnjo nedeljo, 30. januarja priredi Slov. kmečka zveza v prostorih tukajšnjega katoliškega doma velik političen shod za Št. Jurij ob juž. žel. in sosedne občine po drugem sv. opravilu. Na dnevnem redu so važne gospodarske in politične zadeve. Vsi pristaši in prijatelji Slov. kmečke zveze ste uljudno vabljeni. Pridite, udeležite se tega shoda, da izrazite svoje želje svojim poslancem!

Vučjavas. Smrtna kosa. 25. t. m. je za večno zaspala rodbini Fr. Četka hčerka Milica po težki bolezni. Bodi ji zemljica rahla!

Sv. Jurij v Slov. gor. Bralno društvo „Edinost“ priredi v nedeljo 30. t. m. po večernicah občni zbor, združen z društveno veselico. Spored: Po z mi iz šole. Pesem. 2. Pozdrav mladini. Deklamacija. 3. Pogled v nedolžno oko. Pesem. 4. Beseda o mladinskih zvezah. 5. Vzdihi za mladostjo. Pesem. 6. Pošta skrvnost Barke. 7. Naše gore. Pesem. 8. Tombola. — Prijatelji društva, pridite, da se pripravite o našem društvenem delovanju in se pošteno zabavate.

Ljutomer. Anton Jandl v Ljutomeru je napravil z najboljšim vspehom izpit za zidarskega mojstra pri c. kr. vladi v Celovcu. Čestitamo in ga prav toplo priporočamo občinstvu.

Iz Velenja se nam poroča, da je poročilo v „Nar. Dnevniku“ od 19. januarja popolnoma lažljivo. „Nar. Dnevnik“ si je tudi sedaj, kakor navadno, nekaj izmislil in piše, da se je neki Burčenov fant ponesrečil pri streljanju ob godu župnika v Št. Ilju pri Velenju. To pa ni res. Fant se je obstretil tri dni poprej, ker ga ob godu med fanti sploh ni bilo. Modrost, ali bolje rečeno zlobnost „Nar. Dnevnika“ se kaže torej jasno v tem, da skuša vsako nesrečo, ki se prigodi, naprtiti kakemu duhovniku, da potem zasramuje duhovski stan in vero. Vsak pameten človek vidi, da more tako ravnati le list, ki je blizu popolnega propada.

Iz Slovenjgradca. V odgovor graškim tetkam „Tagesposti“ in „Tagblattu“ glede velikega plesa, katerega priredi Narodna čitalnica v Slovenjgradu dne 30. prosinca 1910. — Najprej se moramo zahvaliti dolgojezičnim tetkam za reklamo, katero nam delajo za naš plesni večer, ki presega gotovo vse dosedanje prireditve tukajšnjih Nemcev in nemškutarjev. Da jih naš veliki ples bode v oči, o tem se nikakor ne čudimo, ker so dosedaj v svoji nezmožnosti priredili samo en ples, kjer se je vrtele komaj 6 parčkov in so butali le 4 „šrameljni“ ob svoje instrumente, kar je bilo namenjeno rešitvi „Südmarke“. Ako pa Slovenci kaj priredimo, potem napravimo nekaj veličastnejšega ter pokličemo vojaško godbo. S tem pokažemo, da slovenski živeli v Slovenjgradu nikakor ni umrl, temveč, da naša stvar napreduje. Torej, slovensko občinstvo, vojaška godba pride vkljub vsem protestom, katere so uprizorili nemški dopisniki; graške tetke s svojimi zavezanci se protivijo zaman našim prireditvam. Prismojeni dopisni naj nam samo pojasni, kako se pleše „Trikolore“ s petjem. Ker tudi nasprotni časniki tako toplo priporočajo našo prireditev, pridite slovenjegraški okoličani ob blizu in daleč, kolikor mogoče v častnem številu! S tem pokažemo, da se za mnenja naših nasprotnikov nikakor ne brigamo, njih lajanje nas ne more motiti. Torej na svidenje!

Sv. Lenart v Slov. gor. Nekateri izmed množice prevarantov so svojo izjavo glede javnosti nemške šole pismeno preklicali. V ponedeljkovi seji okrajnega šolskega sveta pa je nadzornik nemške šole stavil

Pridobivajte nove naročnike!

predlog, naj se smatra vprašanje glede javnosti omenjene šole s zadnjo komisijo z dne 18. decembra kot rešeno, in naj se na preklice ne ozira. Zato naj bi se sklep glede javnosti šole kot veljaven in dognan predložil deželnemu šolskemu svetu, kjer bi bil seveda tudi sprejet. Zakaj pa se vprašanje glede javnosti ni smatralo za rešeno že po prvi komisiji 11. svečana lanskega leta? Razumemo, treba je bilo še otroke loviti. (Ta bi bila pa res lepa, da bi ti preklici ne obveljali. Dotičniki so vendar povedali, da takrat, ko so podpisali, niso vedeli, zakaj se pravzaprav gre, in da niso tudi vedeli, kaj so podpisali, ker je bil spis nemški. Na tak način se seveda da vjeti marsikateri ptiček v nemškutarske mreže. Toda ne boš ga Jaka! Zoper predlog nemškega nadzornika se je z vsemi glasovi razun njegovega sprejel predlog, naj se zopet zaslisi stranke, pred vsem tiste, ki so preklicale; ta predlog se bo predložil tudi deželnemu šolskemu svetu. Če bi pa deželni šolski svet ta predlog zavrgel, pa šola vendar še ne bo javna, razun ako jo tržani sami vzamejo v svojo oskrbo in jo vzdržujejo. Kmetje so zoper javnost in za šolo plačevali ne bodo, pa je konec besedi. Bomo videli, kdo bo zmaga, ali posilince, ali pa mi kmetje. Zapomnite si vendar nemčurji! Tisti lepi časi so minuli, ko se je tako plesalo, kakor ste piskali. Se se bomo videli pred komisijo, morebiti celo večkrat; se boste lahko prepričali temeljito o našem mnenju, gospodje, ako ga še ne poznate. Na svidenje!

Ljutomer. Pač ne vemo, iz katerega vzroka je „Narodni List“ napadel „Bralno društvo za Ljutomerško okolico“. Edini vzrok menda bo: Društvo je na strogo katoliški podlagi ter najmočnejša trdnjava proti liberalnemu časopisju. Kjer deluje tako društvo, ni prostora in obstanka za celjske dohtarske lističe. In če Spindler in Lesničar še tako pritiskata na ubogega Muršeca, Grossmannovega pisarja, in če pisar Muršec še tako hodi s svojo polo ponujat „Nar. Dnevnik“ in „Narodni List“, ljudje mu vendar ne bodo šli na lim. Saj se ravno v Ljutomeru lahko opazuje, kako globoko so se pogreznili tisti, ki je dandanes celjsko liberalno časopisje njih edina dušna hrana! — Popolnoma na mestu: Blatni ljudje blatijo Bralno društvo. Blatijo ga svobodno! S tem mu samo koristijo. Da bo društvo cvetelo tudi v novem društvenem letu, je porok novi odbor: 1. Predsednik: Ignacij Lipovec; 2. podpredsednik: Jožef Toplak; 3. knjižničar: Mihael Kos; 4. tajnik: Jožef Panič; 5. blagajnik: O. Skamce; 6. odbornik: Franc Dolamič ter Alojzij Rakovec.

Rečica ob Savinji. Vsled prizadevanja naših zastopnikov oddajala se bodo tudi letos krmila kot seno, slama in koruza ubogim in prizadetim kmetovalcem, koruza osobito v hribovitih krajih. Bodi izrečena poslanecem S. K. Z. najiskrenejša zahvala in priznanje za njihove zasluge. Ker pa primanjkuje sredstev, se pri vsej dobri volji ne bodo zamogla dati krmila v zaprosenih množinah. To bo pač vsak trezen prosilec uvidel. Razdelitev ima v rokah c. kr. kmetijska družba za Stajersko ter se je že pričelo razpošiljati. Celotno akcijo za okraj Gornjigrad ima v svojih spretnih rokah vodja c. kr. poljedelske ekspoziture v Mozirju, g. dr. P. Hohl, kateri se je že v nebroj slučajih izkazal „kot mož na mestu pravem“.

Gornjegradiški okraj. Opozarjamo na vabilo za ljudski shod, katerega priredi Slovensko katoliško politično društvo za okraj Gornjigrad na Rečici dne 3. svečana. Ljudstvo naj govori in da izraz zaupanja svojim poslancem, ki so z odločnim nastopom preprečili zvišanje dclad na zemljiški davek. Ako že mora biti davek, je bolje, da se ga išče pri pivu, kjer ga nazadnje ne bo nobeden občutil, ne producent, še manj pa konsument. Tudi si pri pivu lahko pritrgaš, a pri davkih (davčna oblast niti vinarja ne odpusti. Liberalno časopisje, roko na prste! Ne zlorabljal nevednosti in zaslepljenosti svojih bralcev in nehalj blatiiti prave ljudske zastopnike, poslance S. K. Z., ki že vedo, kaj je prav!

Gornjigrad. Vabimo na ljudski shod in občni zbor Slov. katoliškega političnega društva za okraj Gornjigrad, ki se vrši v četrtek, dne 3. svečana 1910 ob 9. uri dopoldne pri g. Prislanu na Rečici s sledečim vsporedom: 1. Pozdrav predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. raznoterosti, oziroma poročilo g. poslanca: politični položaj v državi in deželi, gospodarska vprašanja, prometne zadeve. — Somišljeniki, pridite vsi!

Šmarja pri Jelšah. V ponedeljek in torek se je pri nas vršil socialni tečaj. Kljub velikemu snegu in zelo občutni zimi so prišli v ponedeljek možje in mladeniči v prav obilnem številu, ne samo iz šmarske župnije, ampak tudi iz sosednjih župnij. Največ udeležencev je bilo seveda iz Šmarja; vredno se je dekanijski župniji pridružil St. Peter na Medvedovem selu s primerno jako številnimi zastopniki, med katerimi so se odlikovali vrli Orli. Tudi Sladkagora je poslala dosti poslušalcev, in tudi Sv. Florijan je bil zastopan po krepkih in ukaželjnih fantih. Iz Sv. Stefana je prišel vrli in značajni župan, ki je izrazil nado, da se bo tudi v tem kraju kmalu ustanovilo potrebno in koristno izobraževalno društvo. Udeležba je bila torej povsem povoljna; včasih, osobito predpoldne do 200 mož in mladeničev, popoldne nekaj manj. Poslušalci so vseskozi stvarnim in dovršenim predavanjem, med katerimi so nekatera po svoji vse-

bini bila prav težavna, ten so zahtevala veliko naporenega umskega dela, sledili z živahnim zanimanjem in vztrajno pazljivostjo. Pa smo imeli res tudi govornike, da si jih moral z največjim veseljem poslušati. G. poslanec dr. Korošec je razložil poljudno pojem krščanskega socializma in prevažno kmečko vprašanje: Združimo se! G. dr. Hohnjec je pokazal naše nasprotnike in opisal temeljito pomen časopisja. Drugi dan je isti neumorni g. govornik v 2 uri trajajočem predavanju pojasnil pomene: politična, nepolitična organizacija, društva in stranke v Avstriji, posebej na Slovenskem (K. Z. in S. K. S. Z.) Popoldan je pa razlagal zadružništvo, zlasti poudarjal posojilnice ter kmečke zadruge-rajfaizenovke. Brez zadružništva ni rešitve kmečkega vprašanja! G. župnik Gomilšek je prepričevalno vzgajal agitatorje, poudarjal važnost slovenskih občin, ako so v naših rokah, natančno opisal občinske volitve in govoril še o okrajnih zastopih. Podal nam je pregled našega okraja glede občin in zastopov. Še niso vsi v naših rokah! Ognjevit, kakor more pač skoro samo on, nas je rotil: Ljubimo svojo domovino ter delajmo zanjo! Vsem gg. predavateljem za njihov trud in požrtvovalnost — iz česar pač spoznamo njihovo resnično ljubezen do ljudstva — našo najprisrčnejšo zahvalo! Njih poljudna, obenem živahna predavanja nam ostanejo v vednem spominu. Zato je opravičeno upanje, da bo ta podučni tečaj rodil obilen in trajan sad.

Vremenske katastrofe.

Kakor smo že zadnjič poročali, naraščajo vode na Francoskem vedno bolj. Največja povodenj so imeli leta 1802, a sedanje stanje vod je še za 25 cm višje, kot so uradno konstatirali. V Parizu je grozno. Po cestah stoji voda nad pol metra visoko. Vse kleti in spodnje sobe so polne vode. Promet na podzemeljski železnici, ki vodi v središče mesta, v borzo in k operi, je radi vode ustavljen. Predmestja so popolnoma odrezana od mesta. Ceste in hiše po predmestjih so popolnoma preplavljene. Vse ljudstvo beži pred povodnijo v mesto. Telefonska zveza z zunanjimi državami, z Avstrijo, Španijo in Portugalsko je docela pretrgana. V nekaterih nižjih pariških okrajih stoji voda do prvega nadstropja hiš, da ponekod še višje. Ljudje beže na strehe, od koder jih vojaki rešijo v čolnih. Vse vodovodne in električne naprave v Parizu so v nevarnosti, da prenehajo delovati, ker voda sili že k motorjem. Mnogo hiš se je podrlo. Ljudstvo pričakuje s strahom vsak dan usodepolni kritični čas, ko bo vode poplavlila celo mesto. Senat je dovolil 2 milijona frankov v podporo žrtvam povodnji. Tisoče in tisoče ljudi je brez strehe.

Tudi po Italiji divjajo vremenske katastrofe. V bližini Vezuva se je vrgel oblak in poplavl vse ozemlje. V severni Italiji divja že par dni strašen vihar. V Švici se trgajo plazovi in odnašajo seboj kčče, hiše, ce'e gozdove in so že tudi zasuli nekaj oseb. Po Ameriki še vedno divja neurje, ki je napravilo že ogromno škodo. Niti morje ni izvzeto. Severno morje je od viharjev tako razburkano, da se nobena ladja ne upa izven mirnejšega pristana na prosto morje. Po Petrogradu pa vlada tak nepopisen mrz, da se priključijo volkovi in druge divje zverine čisto v mesto, kjer jih ljudje pobijajo. Po ulicah so pa napravljene javne peči, da se ljudje vsaj malo ogrejejo.

Koroško.

Škocijan v Podjuni. Redek slučaj! Brat šentjakobskega g. župnika Mat. Ražuna, Miha Ražun se dne 31. jan. poroči s sestro škocijanskega g. župnika V. Poljanca, Reziko Poljanec. Bog blagoslovi!

Škocijan. Županom je zopet, že za sedmo dobo, izvoljen vrli rodoljubni kmet Janez Picej, furjan na Gorcah.

Kranjsko.

Deželni zbor. 25. in 26. t. m. je imel deželni zbor plenarne seje. Zlasti seja od 25. t. m. zasluži, da je omenimo, ker je bil v njej sprejet nov volilni red za mesto Ljubljano. V začetku seje je bilo rešenih mnogo gospodarskih zadev. Ker so liberalci napadali naše zadružništvo, jim je dr. Krek odgovoril v temeljitem govoru, ki je za naše zadružništvo načelne važnosti in se zato nanj še povrnemo. Potem je prišel v razpravo ljubljanski volilni red, ki je bil po živahni debati, v kateri so se odlikovali liberalni govorniki z neverjetnimi plitvostmi, dr. Šusteršič pa z govorom polnim zdrave ironije, sprejet. S tem je položen temeljni kamen novemu, živahnejšemu razvoju Ljubljane. V seji 26. t. m. so hoteli liberalci nekoliko mešati z povišanjem učiteljskih plač, a se je njihova nakana ob energičnem in enotnem nastopu poslancev S. L. S. razbila. Ko nečeno je zbornica protestirala proti verolomstvu ogrske vlade z ozirom na njene nakane pri belokranjski železnici, kar smo ž v zadnji številki poročali.

Grozen čin blaznega. Na Gornjem Zemnu pri Htrski Bistrici je nenadoma znorel 40letni posestnik Grlj Brdanov. Že prejšnji večer je grozil svoji materi, da jo bo ubil. Ker je bil sin že enkrat na umu bolan, je šla mati takoj k sosedu spat in je tako ušla gotovi smrti. Ponoči je namreč blazni sin vstal,

vzel veliko zidarsko kladivo v roke in šel v spalnico, kjer je mati navadno spala. Ko je vjlel, da mu je mati ušla, je postal kar besen v svoji norosti. Šel je v spalnico k otrokom in jim s težkim kladivom prebil glave. Sestra Grljeva je planila po konci, da bi mu odvzela morilno orodje, a zadeta od kladiva se je zgrudila na tla. Na njen krik so prihiteli sosede, ki so nesrečnega zvezali in mu vzeli morilno orodje. Sestro Grljevo upajo rešiti. Otroka sta pa že mrtva.

Bleško jezero je popolnoma zamrznilo in ga pokriva debela plast stekleno gladkega leda. To lepo ugodnost in priliko zelo porablja tuji, da se na zamrzlem jezeru drsajo.

Občinske volitve v Stari Loki. Pri občinskih volitvah v Stari Loki je zmagal pristaš S. L. S. Franc Hafner proti liberalcu Francu Dolencu, ki je dobil samo en glas. Pri volitvi podžupanov za podrejeni občini Dorfarje in Godešče sta zmagala kandidata naših somišljenikov. Bila sta soglasno izvoljena. Nadaljna volitev za posamezne razrede se je radi snežnih zametov preložila. Opomniti je treba, da je bila občina prej v liberalnih rokah in znana po svojih liberalnih pogledih. Naša misel napreduje.

Na deželni kmetijski šoli na Grmu je razpisano mesto provizoričnega strokovnega učitelja za splošno kmetijstvo. Po enoletnem zadovoljivem provizornem službovanju se strokovni učitelj namesti definitivno, če dovrši preizkušnjo o učiteljski sposobnosti. S tem mestom so združeni prejemki VII. plač razreda dež. uradnikov, ki je enak X. plač. raz. drž. uradnikov.

Zaplenjeni narodni koleki V ponedeljek so v Ljubljani zaplenili po raznih tobakarnah narodne koleke z napisom „20. september“ (20/X).

Zlata ruda se je našla v Ambrusu na Dolenjskem. G. Anton Vidmar je sledil za železno rudo, pa je poleg te našel zlato. Po izkušnjah Amerikancev in po primeri je prav tako kot ameriškanih rudnikov.

Primorsko.

Drzen rop v Trstu. Minulo soboto zvečer so izvršili tatovi v Trstu drzen vlom. Ob 6. uri v jutro se pripelje 6 mož z navadnim vozom pred veletrgovino dalmatinskih vin Mateja Buliča. Može odprejo lokal, prineso kmalu na to blagajno ven, jo pol žijo na voz in se odpeljejo. Ljudje so opazovali tatove, a nikdo ni nič sumil, ker so bili čisto mirni pri delu. Ob 7. uri, ko so prišli uslužbenci v prodajalno, so pa opazili rop blagajne. V blagajni je bilo tisoč kron v srebru in niklju, angleški denar, francoski in laški zlataki, 20 menic in neka zadolžnica, glaseča se na 22.000 kron. O drznih tatovih še ni nič sledu.

Zveza za povzdigo tujskega prometa v Trstu je imela v zadnji seji na dnevnem redu mnogo važnih točk. Razpravljalo se je o razširjanju reklame in o zgradbi razglednega stolpa, ki naj bi se zgradil na Opčinah. Dalje se je društvo tudi zavzelo za to, da bi se doseglo od uprave Miramara prčst dostop v park proti vstopnicam tudi takrat vsaj za nekaj ur, ko je kak član cesarske rodbine v gradu.

Nova laška šola v zapadnih Brdih. Kakor tu pri nas Nemci grade svoje ponemčevalnice in poneumnjevalnice, tako pa na jugu hočejo nastopiti Lah in Lahoni enako našim nemškutarjem. Solska oblast zida v Jenkovem v zapadnih Brdih laško ljudsko šolo. Bila je že prej v tistem kraju laška „legina“ šola, ki pa ni uspevala, ker so bili Slovenci dovolj pametni in niso pustili svojih otrok notri. S to novo stalno šolo mislijo Lah vendar de doseči svoje namene, ki so se izjalovili Legi.

Grozna nesreča na ameriški Pacifik železnici.

Minuli petek dne 21. t. m. se je dogodila zvečer na kanadski Pacifik-železnici grozna katastrofa, pri kateri je izgubilo življenje več kot 70 oseb. — Mnogo trupel ni mogoče več spoznati, mnogo onih pa, ki so prišli pod led Španske reke, pa ni mogoče najti. — Poleg tega pa divjajo močni snežni viharji.

O nesreči sami poročajo sledeče: Ekspresni vlak je zapustil postajo Sudbury v kanadski državi Ontario, in je imel približno 200 potnikov ter sedem velikih vozov.

Ko je peljal vlak z hitrostjo 40 milj preko Španske reke, je skočil neki voz drugega razreda iz tira in se zaletel z vso močjo v železno ogrodje mostu. Nalet je bil tako hud, da se je voz na sredi preklal. Ena polovica je padla nazaj na most, druga pa je z enim vozom tretjega razreda in spalnim in jedilnim vozom padla v reko.

Težki vozovi so prebili led, s katerim je bila zagnjena reka, in vozovi so se pogreznili v vodo. Večina oseb je utonila v ledeno-mrzli vodi. Samo en natak iz jedilnega voza z imenom Reynolds je ostal tako hladnokrven, da je pomiril zbegane ljudi, katerih je bil jedilni voz ob času nesreče nalaščeno poln, in potem prebil ventilator in skozi odprtino zlezal ven na prosto. Od tu je potem posamnike rešil iz voza.

Med tem so se pa ostali vozovi na mostu vneli in zahtevali zopet novih žrtv, ker ni bilo mogoče pogasiti hitro se razširjajočega plamena.

Ali ste že obnovili naročnino?

Pri strašnem mrazu je bila vsaka rešilna akcija zaman. Oni, ki so se rešili, so morali gledati, kako so jim pred očmi zgoreli ali pa v vodi stonili sopotniki.

Se-le čez nekaj ur je bilo mogoče, misliti na ranjence. Med tem je namreč prišla pomoč iz bližnjih naselbin, ki je potem spravila vse ranjene in druge premrzle potnike na varno. Hladnokrvnega Reunolda pa slavijo po vsej Ameriki.

Narodno-obrambno delo.

Za št. IIj. Sentiljski Slovenci so se v četrtek pri občinskih volitvah držali pogumno in značajno, smemo reči: vzgledno. Samo nesreča pri zbiranju je povzročila, da niso popolnoma zmagali, tudi v drugem volilnem razredu. Ljudstvo, katero v tako neugodnih razmerah, proti mnogovrstnemu terorizmu in skoraj brezmejnemu razsipavanju nemškega denarja brani slovenski značaj št. IIja, zasluži naše občudovanje. Denar, ki se je štrivoval za šentiljske Slovence, ni vržen na neplodna tla. Obrodil je že sad in ga še bo rodil v bodočnosti v obilnejši meri. Ne odjenjajmo, temveč podvojimo svoje prispevke za št. IIj. da si ohranimo to velevažno slovensko postojanko. Obmejnim bratom v pomoč!

Darovi za našo narodno obrambo. Skladu obmejnih Slovencev so nadalje poslali po 20 K:

Mohorjani v Dolni Tribuši, Goriško, Mohorjani župljanov Sv. Jurij ob Ščavnici, Josip Poplatnik, kaplan, Hajdin, Mohorjani v St. Lipšu pri Zinku, Nikolaj Križaj, župnik, Ovsiša, Mohorjani v Svečah, pošta Bistrica v Rožu, Koroško, Mohorjani v Kapelah pri Brežicah, I. Bohinc, stolni župnik, Braslovce, celjski Mohorjani po gospodu vikarju Iv. Gorišku, Mohorjani pri Sv. Juriju ob juž. železn., Stefan Rihar, župnik v Planini pri Rakeku, Gabr. Piščanc, župni upravitelj, Osp, pošta Črnikal, Istra, Valentin Sitar, kaplan, Kranj, Ivan Grobelšek, župnik, Gomilsko (darovali Mohorjani in občinski odbor), 40 K, Mohorjani Rajhenburg 40 K, Mohorjani vojniški po gospodu Alfonzu Požaru, kaplanu v Vojniku, Stajersko, 25 K.

Nadalje so darovali:

Mohorjani Koroška Bela, pošta Javornik, 4 K, Mihael Save, Ana Kokal, Franja Jenko, Ljubljana, 3 K, Dobljena partija 1, Mohorjani pri Sv. Bollenku pri Središču 4, Mohorjani Sv. Danijel pri Piberku 7, Mohorjani na Jezerskem 5, Mohorjani v Frankolovem pri Celju 7, Mohorjani Naklo 2, Mohorjani v Dol. Košani 9, I. Schiffner, žup. v Pomjanu, Istra, 3.50, Mohorjani v Litiji 5, Mohorjani na Planini pri Vipavi 3, Mohorjani v Rihenbergu pri Gerici 6.74, Minka Petrova, nabrala v Stari Loki pri Škofji Loki 5.50, Mohorjani Spenica, Goriško, 5, Mohorjani pri Sv. Ani na Krembergu 7.20, Mohorjani Ročinj, Primorsko, 1.60, Mohorjani Sv. Duh-Loče 12, nabrano pri veseli družbi po 2 K pri Maljivi igri „Buf“ v St. Vitu 2 K, Josip Novak, c. kr. učitelj, Idrija, 1, Mohorjani v Planini pri Rakeku 12.34, Anton Ravnik, uradnik Gospodarske zveze, Ljubljana, kot skupnino 2, ravnatelj Proseno, Ljubljana, 2, Franciška Zagradšnik, Slov.-Gradec, 5, Mohorjani gornjeograški 5, Mohorjani v Nevljah pri Kamniku 10, cerkveni pevski zbor Toplice 2.27, neka oseba darovala 87 v, Mohorjani v Medgorjah pri Celovcu 4, Mohorjani trnovski, Ljubljana, je bilo pomotoma objavljeno 20 K namesto pa 23 kron.

Naj bi povsod naraščalo zanimanje za našo narodno obrambo, naj bi se povečala slovenska požrtvovalnost. Pri vsaki priliki opozarjajte znanee in prijatelje, naj kaj darujejo. Darov ni treba pošiljati posameznim listom, ampak naj se vsled sklepa narodno-obrambnega odbora pošiljajo edino-le na naslov: Slovenska krščansko-socialna zveza (Odsek za narodno obrambo) v Ljubljani.

Nemški Schulverein smatra kot del svoje narodno-obrambne naloge, da razširja po svojih poročilih tista natančevanja, ki so jih na zborovanju v Kreuzhofu izgovorili nemški učitelji proti slovenskim stanovskim tovarišem in proti slovenskemu šolstvu sploh. Po mnenju nemškega Schulvereina je torej braniti svoj narod istoletno z natančevanjem in črnenjem članov drugega naroda.

Germanizatorična društva v Avstriji. Koncem leta 1908 je imel Schulverein 100.000 članov in 617.200 K dohodkov; Südmärk 50.000 članov in 226.000 K; Zveza Nemcev na Češkem 55.400 članov in 190.000 K; Nordmärk (proti Čehom in Poljakom v Slezijski) 20.000 članov in 148.000 K; Zveza Nemcev za severno Moravsko 54.000 članov in 62.000 K; Zveza krščanskih Nemcev v Bukovini (proti Rusinom in Rumunom) 490.000 članov in 60.000 K; Tirolska ljudska zveza (proti Italijanom) 24.000 članov in 56.000 K; Nemška pošumavska zveza 36.000 članov in 47.000 K; Zveza Nemcev za južno Moravsko 7500 članov in 9900 K; Zveza Nemcev za Nižje Avstrijsko 7060 članov in 7600 K; Zveza krščanskih Nemcev za Galicijo (proti Poljakom in Rusinom) 3500 članov in 2600 K; Nemška zveza v Gornji Avstriji (proti Čehom) 2100 članov in 5300 K. Vsega skupaj deluje v tej državni polovici 13 ponemčevalnih društev, ki so imela v zadnjem letu 358.600 članov in 1.454.000 K dohodkov.

Širite „Stražo“

Književnost in umetnost.

Zora. Letnik XVI. Zvezek 4. Vsebina: Naš družabni problem (Jos. Puntar). — Pogled v socialno demokracijo. — Iz zgodovine Marijnih kongregacij (F. Samsa). — Pogled med našo dekleta (Stefan L.-n.). — Mali v bodočnost (Dopis iz „Združnih držav“ (Fohn B. — Washington). — Visok šolsko dijaštvo. Za enakopravnost zagrebskega vseučilišča. — Glasnik. Pro domo (Iz „Zarje“). — Srednješolsko dijaštvo „Studenta“. — Prvi Cveti. V Belo Krajino. (Bogomil Gorenjsko). — Prve ure (Črtca. — Spisal P. K.). — Na Bedu (Igor Efran). — Ocene. — Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju. — Malo odgovora. — Germanizatorična društva v Avstriji. — Zenske na vseučiliščih. — Listnica.

Predsednik Taft in Jugoslavlani.

Ameriški listi poročajo o Taftovem potovanju po Montani, kjer je prišel tudi v dotiko s Hrvati in Srbi. Predsednik je bil navzoč tudi pri polaganju temeljnega kamna za nov kolegij Hrvatov v Montani. Ob tej priliki je Taft posebno hvalil Jugoslavlance in rekel, da so izmed vseh izseljencev, kar jih prihaja v Ameriko, najbolj značajni in nadarjeni.

Predsednik Taft zelo simpatizira s težnjami Jugoslovanov, in se je med drugim tudi izrazil, da politika raznarodovanja, ki je pognala toliko Jugoslovanov iz njihovih rojstnih krajev, ne more biti pravična in se jo mora radi tega strogo obsojati.

Dalmatinski duhovnik misijonar Medina opisuje predsednika kot jako prisrčnega moža s popolnim demokratičnim obnašanjem. Dostop k njemu, pravi Medina, je veličko lažji, kot pa k marsikateremu nižjemu uradniku v stari domovini.

List „Amerika“ piše: K našemu predsedniku Taftu ima vsak človek neoviran dostop, pa najsi bo reven ali bogat. Tu pri nas ni tako kot v stari domovini, ko se vsak človek že trese, ako zagleda kako uniformo. Pri nas smo si pač vsi enako vredni, predsednik kot navaden državljan.

Narodno gospodarstvo.

Tržne cene v Mariboru za 50 kg.: pšenica K 13-50, rž K 9-50, ječmen K 8-50, oves K 8-50, koruza K 8—, proso K 8—, ajda K 7-50, fižol K 11-50, sladko seno K 5—, slama ržena K 3-25.

Važna določba glede živinskih potnih listov. Po izvršitvenih predpisih k novemu zakonu proti živinskim kužnim boleznim se mora sedaj napraviti pri goveji živini, pri konjih, oslih in mežgih za vsako glavo posebej živinski potni list. Le zrebata in teleta se smejo tudi nadalje pripisati na isti živ. potni list, ki se je tadel za kobilo oz. kravo. Pri ovcah, kozah in prašičih pa so še nadalje dovoljeni skupni potni listi za živino enega gospodarja.

VIII. avstrijski vinogradski kongres se bo vršil od 5. do 10. septembra 1910. v prostorih c. kr. vrtnarske družbe na Dunaju. S kongresom bo združena mednarodna razstava vinogradskega orodja, strojev in kletarskih potrebščin. Vršila se bodo tudi strokovna predavanja. V nekaterih dneh se bodo začeli razpošiljati statuti kongresa. Pojasnila daje ravnatelj Frane Wenisch v Kremsu ob Donavi, na Nižjem Avstrijskem.

Vnovčevanje živine na Bavarskem. Kakor na Avstrijskem, tako poskušajo sedaj tudi na Bavarskem zadržati potom spraviti živino v denar. V Monakovem imajo že centralo za vnovčevanje živine po zadružnem potu. V začetku je bila ta centrala izpostavljena najhujšemu nasprotstvu od strani živinskih veletržcev in prekupev. Centrala si prizadeva, pridobiti z intenzivno agitacijo in podrobno izpeljavo organizacije vedno več upliva na razne pokrajine in s tem nastaviti tudi nož na vrat oderuškim prekupecem. Zopet pomemben korak naprej v izpeljavi organizacije zadružnega vnovčevanja živine, pomeni sklep centrale z dne 18. decembra 1909, da se ustanovite za južno in severno Bavarsko posebni podorganizaciji, takozvani podzvezi. Ena podzveza je določena za gornji del Bavarske, spoštuje del Bavarske in gornji Palatinat (Pfalz), druga pa za gornje, srednje in spodnje Frankovsko. Švabska ima že eno ugodno delujoče okrožje, ki se tudi pridruži celotni organizaciji. Obe novi zvezi bosta pričeli delovati s 1. februarjem 1910. Vsa okrožja bodo imela že tekom tega meseca posvetovanja radi pravil in postopanja pri notranjem poslovanju.

Vsaka podzveza dobi svojega poslovođa, ki bo vodil pod nadzorstvom glavnega poslovođa, oziroma centrale, celo agitacijo med kmeti, da se oprimejo pri prodaji zadruga itd. Opomniti se pa mora že tu, da bo zadruga gledala v prvi vrsti na to, da se pokrije pomanjkanje klavne živine na mestu in se bo le preostala živina prodajala v druge kraje. Za mesta teh poslovođij so zmožni le taki, ki so prav zgovorni in ki prav dobro poznajo poljedelske in gospodarske razmere pri živinoreji. Poslovođje so nastavljeni s stalno plačo in dobivajo razun tega tudi vse potne stroške primerno povrnjene.

S spopolnitve organizacije naj zažabi poljedelstvo neko posebno prednost v skupini samopomoči (zasiguranje oddaje živine, neodvisnost od prekupev itd), meščanstvo in drugi konsumenti naj pa dobijo po možnosti, izključivši visoke cene prekupev in njih pristojbine, meso po poštenih nizkih cenah. Ker so cene bolj nizke, bodo konsumenti v veliko večji meri jeli kupovati meso, kmetje bodo pa po gotovih

stalnih cenah lahko prodali svojo živino. Te zadruga za vnovčevanje živine so za narodno gospodarstvo velikanskega pomena, ker je njihova tendenca, pomnožiti narodni kapital in s tem tudi narodno blagostanje.

Razgled po svetu.

Veliki snežni viharji v Ameriki. Prihajajo vedno nova poročila o velikanskih snežnih viharjih in zametih v Zveznih državah severoameriških. Od obale Tihnega Oceana do obale Atlantskega Oceana, od zaliva ob Mehiki do Kanade je vse visoko zameteno s snegom. Zima je huda. Viharji so tako silni, da so vse brzojavne zveze pretrgane. Promet po celi deželi je ali popolnoma ustavljen ali pa hudo oviran. Mnogo vlakov je že običal v snegu, parniki se pa le težko usidrajo v lukah.

Moda — morilka. V Society of Arts v Londonu je predaval James Buckland o opustošenju med pticami, ki ga povzroča ženska moda. Pred 30 leti se je v Floridi cenilo nad tri milijone belih čapelj, ki tamkaj gnezdi; ravno tako številne so bile bele čaple na Kitajskem. Danes ni skoro več najti bele žive čaple v Ameriki in Kitajski, in to vse zaradi njih lepih peres v repu. V Venezueli se je izvoz čaplinih peres zmanjšal v 10. letih od 1 in pol milijona na četrto milijona. Dandanes so ta čapljina peresa še enkrat dražja, kot odtehtana z zlatom. Preteklo leto so umorili lovci na čaple dva paznika v tihi rezervaciji, da so mogli upleniti čaple. Lov za čaplinimi peresi je zlasti krut, ker se vrši v času, ko tiči vale. Na ta način se uniči tudi mladice, ki morajo poginiti vsled lakote, ker se jih oropa prehraniteljev. — V Zahodni Indiji so nekatere vrste kolibrijev že popolnoma izumrle. Na Bahamskih otokih so popolnoma zatrli lepe ameriške flaminge, odkar so zasledili prostore, kjer gnezdi ti ptici. V južnih pokrajinah Amerike postreljajo lovci na stotine ton divjih rap samo zaradi zelenih peres v perutnicah. V Tasmaniji, Viktoriji in južni Avstraliji so že popolnoma zatrli ptica Emu, ki postaja tudi v New South Walesu in Queenslandu vedno redkejši. Meseca marca 1909 so kljub raznim odredbam ustrelili v Queenslandu 490 teh ptičev; kože 419 ptičev so utihotapili iz Avstralije v London in razprodali.

Škof v šolski klopi. Na Laškem mora vsakdo, ki hoče priti v volilno listino, dokazati s šolsko odpustnico, ali pa faktično, tla zna čitati in pisati. Tako je moral milanski škof Pavel Vican, ki je izgubil šolsko odpustnico, ker so se uradniki kapricirali, sesti zopet v šolsko klop in pred komisijo pisati nekaj minut po diktatu in potem napisano prečitati. Se-le po tem izpitu so ga smatrali za sposobnega, da priđe v volilno listino.

Nesamostojna republika. Med Avstrijo in Italijo leži mala republika, ki je skoraj popolnoma pozabljena od sveta. To je mala, plodna dolina Bestina, ki deli Monti Tombra in Caplone, ter se nahaja na granici. Ta dolinica čini v resnici malo državičco, katero sicer niso sosedne velevalosti pripoznale, a tudi na pfičelnih zemljevidih obeh držav ni označena. V tej mali državičci ni ne guvernerja in ne upravnih oblasti; trikrat na teden pride pošta iz Italije. Davka dosedaj prebivalci ne poznajo. Jedinó, kar se prebivalcem te državičce zdi neprijetno, je, da morajo vršiti svojo vojno dolžnost v Avstriji, akoravno so po rodu in jeziku Lahji.

Kaj je vse časnikar? Na to vprašanje odgovarja prav izvrstno neki ameriški časopis iz Dubuka sledeče: Časnikar je vse, to je univerzalno bitje, ker toliko zna in mora znati. Časnikar piše vse ono, za kar sam ve, mora pa pisati tudi vse ono, za kar ne ve, on je pa tudi strokovnjak na vseh poljih ljudskega znanja in mnenja. On je „doktor“, akoravno ga akademski senat ni svečano promoviral. On je sodnik, ki mora soditi, a je zajedno tudi odvetnik ljudskega mnenja. On je zdravnik, da celi in blazi ljudske in osebne ter častne rane. On je tudi učitelj naroda. Kakor dobro izurjeni krojač uporablja škarje, kot mizar in pa knjigovez pa mora znati lepiti. Kot lovec za dnevnimi novostmi in tiskarskimi pogreški je že davno znan in proslavljen, čisto je pa treba, da postane ribič, da ribari v motnem. On je dober slikar, ki mora vsako stvar lepo orisati in naslikati čitateljem. Kot poljedelec, govornik in pridigar seje dobro seme, kot kritik pa poskrbi, da se kedo ne prevzame. Kakor kovač, tako tudi on udarja po zlih stvarih, toda s peresom, ter toliko časa vrta s tesarskim svedrom, dokler se zlo ne popravi. Kot dober domačin nudi on gostom samo čisto vino v kupicah. Časnikarji so pionirji napredka ali pa „kanonenfutter“ strankarske besnosti. Kot kurjači vnemajo občinstvo in od njihovega dela se osvetlijo marsikatero glavo. Časnikarji so pa tudi umetniki, pesniki, pisatelji in kiparji, ki odklešejo marsikatero neumnost. Kot mohamedanski brvci ne pustijo nobenega lasu na glavi svojega protivnika, kot inštrumentalni glazbeniki morajo trobiti proti svoji vesti v rog svojih predstojnikov, kot cestni pometalci morajo časnikarji očistiti svet od smeti, in kot vodonošci morajo črpati iz morja življenja. Časnikarji so privilegirani gojitelji rac in pa gosk, oni so politični krmilarji, kateri morajo paziti, da se njih ladija ne nasede. Kot stražnik so mora časnikar brigati za narod in domovino, ter objaviti, kadar se približa neprijatelj. Časnikar je torej grozno huda živina, on je vse v vsem in povsod!

MALA NAZNANILA

ki se prejema po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Služba organista in cerkovnika je v Timenici p. Skofjdvor blizu Celovca izpraznjena in se lahko hitro nastopi. Pogoji ugodni. Prošilec, večji kakoga rokodelstva, imajo prednost — Zupnijski urad Sv. Jurja v Timenici.

Prodajo se tri obleke, smoking in sakó, vse popolnoma novo in moderno po zelo nizki ceni. Tegethofova cesta 52. I. stopnice na desno. 241

Edina narodna trgovina čevljev

Štefan Strašek, Celje

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev za gospode, dame in otroke; posebne čevlje za ples, bele in lakaste po najnižji ceni! 7

Kuharica in oskrbnica

se sprejme v župnišču pri katerem je veliko gospodarstvo. Se mora osebno predstaviti. Kje, pove upravnštvo „Straže“.

Dražbeni oklic.

V ponedeljek, dne 7. februarja 1910 ob 9. uri predpoldne se boče vršila na licu mesta na Polzeli h. št. 77 tik kolodvora dražba hiše, mizarske delavnice, posestva itd., to je vseh nepremičnin Jožefa in Terezije Repič, ki obstojijo iz vlož. št. 356 k. o. Polzela in vlož. št. 200 k. o. Spodnje Gorče ter iz različnih za mizarsko obrt določenih strojev, orodja itd.

Nepremičnine so cenjene:
vlož. št. 356 k. o. Polzela na K 13.377 42
vlož. št. 200 k. o. Spodnje Gorče na K 1.539 54
stroji, orodje, oprava itd. na K 255—

vse skupaj na K 17.471 96
to je: sedemnajst tisoč štiri sto sedemdeset in ena krona 96 vinarjev. Najmanjši ponudek, pod katerim se posveto sploh ne proda, znaša 14 000 K to je štirinajst tisoč kron.

Opozorjamo vse interese na to, naj se za dražbo zanimajo, ker so posestva v najboljši legi neposredno pri kolodvoru, poslopja popolnoma nova in v dobrem stanju ter je mizarska delavnica s stroji opremljena za veliko obrt, ki pa se po potrebi lahko še poveča. Vse skupaj je bilo cenjeno zaradi dobave posojila nad 24 000 kron, vsled česar sedanja sodna cenitev ni merodajna.

Na prvem mestu je vknjiženo posojilo Mestne hranilnice v Ljubljani po 11.000 K.

Natančnejši pogoji se lahko izvedo pri sodišču na Vranskem, na dan dražbe na licu mestu, pa tudi v pisarni g. dr. Jos. Karlovšek-a, odvetnika v Celju. 9

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasloogasse št. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča
:: dela :: 53

Postrežba točna! :: :: :: Cene nizke!

Delavnica za popravila!

Točna postrežba!

Dobro! Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na broke! Ilustr. cenik zastoj!

Gramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont-ura K 3-50
Pristna srebrna ura „ 7—
Original omega ura „ 18—
Kuhinjska ura „ 4—
Budiljka, niklasta „ 8—
Poročni prstani „ 2—
Srebrne verižice „ 2—
— Večletna jamstva. —

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26.

Kupujem zlatino in srebro.

Uradne zavitke z natisom in brez natisa, vsake velikosti priporoča Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Pozor!

priporoča novo došle kasete pismenega papirja, albumov za slike, dopisnice in poezije. — Velika izber božičnih in novoletnih dopisnic, božičnih okraskov itd. — Največja zaloga barvenega in svilenega papirja vsake vrste, zlatega in srebrnega papirja, zlate pene, žice in perje za svetilnice, šumeče zlato, podobice za jastice in napravljenih jastice.

NA DEBELO!

NA DROBNO!

Goričar & Leskovšek, Celje.

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kamnine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobice. Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah. 2

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!

Na debelo.

Na drobno.

M. E. Šepec, Maribor

Grajski trg št. 2

Za nakup priporočamo trdko

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robe, vse vrste najboljše perilno blago, vsakovrstno suknjo (štofe) za moške obleke, površnike, fino suknjo za talarje in salonske obleke, srajce, ovrtnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prte, odeje, preproge, zastore, razni ovili, perje za blazine itd. 7

Hotel**Pri belem volu v Celju**

sredi mesta, blizu vseh uradov; za tujce 30 sob z vso ugodnostjo pri nizkih cenah, tudi mesečna stanovanja s hrano za letoviščarje; izborna kuhinja, vedno sveže pivo, različna vina; po letu senčnat vrt; vozovi v hiši vsak čas na razpolago: : : 51

: se priporoča za obilni obisk. :

Izdelovatelj cerkvenega orodja in posode

Karol Tratnik, Maribor

Župnijska ulica št. 3.

se priporoča prečastiti duhovščini za naročila različnih moštane, kelihov, ciborijev, lestencev, svečnikov, križov, itd. Staro cerkveno orodje popravljam pozlatim in posrebrim v ognju. Mnogo priznanih pisem na razpolago.

Svoji k svojim. 38 Svoji k svojim!

Splošno priznana

najboljša postrežba po zmernih cenah
:: edino le pri domačem brivcu ::

S. Ulčar-ju

Koroška cesta 7 poleg Cirilove tiskarne.

Za diake najugodnejše cene. 288

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 % brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brez plačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5 % do 5 1/2 % brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev. 4

Izvrstni molitveniki

SO:

Herg, Venec pobožnih molitev in sv. pesmi K 3-50

Rozman, Dekliške bukvice „ 3—

Venec svetih pesmi „ 2—

Prijatelj otroški „ —40

Sv. Opravilo „ 1-35

Vsi ti molitveniki se dobijo tudi v zlati obrezi in stanejo potem okoli 50 vinarjev več. Poština znaša 20—30 vin. za 1 knjigo.

Trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Neveste Zenini : Svatje :

Pri Franc Kartlin-a nasledniku

Janko Artman

v Šent Jurju ob Juž. žel.

dobite za

poročne slavnosti

najlepše, novodošlo močno in stanovitno blago za moške in ženske obleke, kakor tudi lepe vence, šopke, svilnate robce ter vsakovrstno drugo priznано dobro blago po zelo nizki ceni.

Franc Kartlin-a naslednik

Janko Artman

Šent Jur ob Juž. žel.

Velikanska zaloga :

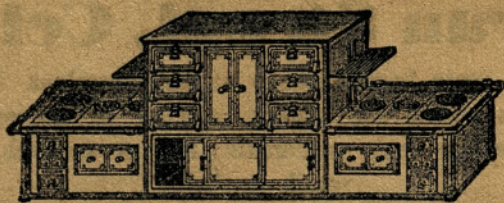
manufakturnega, volnenega, suknenega in platnenega blaga. — Bogata zaloga najboljših špecerije in železnine.

PREVIDNOST

skrbne
gospodinje

temelji na tem, da pri nakupu Kathreiner Kneippove sladne kave ne zahteva samo sladne kave ampak vsakokrat izrečno naglašja, da hoče Kathreiner in vzame le take izvrne zavitke, na katerih se nahaja slika župnika Kneippa kot varstvena znamka in ime Kathreiner. Le ti znaki jamčijo za pristnost Kathreinerja.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Perilo

žensko in moško, kakor srajce, hlače in ovratačke, nadalje kravate, pase, rokavice, dežnike, solnčnike, predpasnike in spodnja krila samo solidni fabrikat v velikanski izbiri in čudovito nizkih cenah se kupi v veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje.

Velikanska zaloga garnitur, zastorov in preprog 1 garnitura iz 1 prtiča za mizo in 2 za posteljo skupaj K 9 —, fina K 10 —. Čajgosti po 20 mt., trpežni, K 8 —, fini K 10 —, zelo fini K 12 —.

Priporočam častiti duhovščini za svečnico svojo veliko zalogo voščennih sveč lastnega izdelka. Prodajam tudi proti letnemu računu in zaračunim za polovično ceno ostanke sveč. — S vsem spoštovanjem Josip Dufek, svečar, MARIBOR.

Svoji k svojim!

Urar, očalar
in zlatar

Franjo Bureš

Maribor

Tegethofova cesta 33

pred kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn. 10 Priznано najboljšie igle za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru,

Tegethofova ulica 16, v hiši dr. Rosine

se priporoča slavnemu občinstvu, kakor tudi pred. duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek in talarjev po najnižji ceni. Zaloga vsakovrstnega blaga in gotovih pelerin.

78

V nujnih potrebah se vsakovrstna obleka v 24 urah zgotovi.

Cerkveni slikar Peter Marković

akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, božjih grobov, altarnih in bandernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; popravlja umetniško stare umetne slike. Sprejema vsa večja dela: slikanje cerkv v različnih slogih, cele notranje poprave cerkv (v tem slučaju poskrbi in posreduje vse druge umetnike in rokodelce). Cene po dogovoru in brez vse konkurence.

23

Odvetnik

Dr. Josip Leskovar

uljudno naznanja, da je otvoril svojo

odvetniško pisarno

v Mariboru, Gosposka ulica 15.

Restavracija

Narodni dom

v Mariboru.

Izhorna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sobe za tujce.

Za obilni obisk se priporoča

37

Lojzika Leon.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4³/₄%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poročstvo po 5¹/₂%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le železo.

Uradne ure

se vsake ure in četrtak od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izven praznikov. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 2.—12. dopoldne in od 2.—5. dopoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.